

CETĂȚENII EUROPENI SE MATURIZEAZĂ

Editori

Olga Bombardelli

Lidia E. Santana

Coordonatorul Proiectului

Olga Bombardelli. Department Lettere e Filosofia, Università degli studi di Trento. Italy

Autori

Olga Bombardelli, Marta Codato, Cristina Galbiati. Italia

Lidia E. Santana, Luis Feliciano, Olga González, Humberto Ramos, Yaritza Garcés. Spania

Maria Helena Salema, Carolina Carvalho, Joseph Conboy, Dulce Martins, Florbela Sousa. Portugalia

Patrick K. Hazlewood, Kerry Saunders, Tom Nicholls. Marea Britanie

Dirk Lange, Doreen Huget, Inken Heldt. Germania

Irina Stănciungelu, Cesar Bîrzea, Elena Mădălina Iorga, Monica Pușcaș, Dan Florin Stănescu.

România

ECLIPSE: Învățarea Cetățeniei Europene în cadrul
unui Program adresat Învățământului Secundar

Disclaimer

Acest proiect a fost finanțat cu ajutorul Comisiei Europene. Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorului, iar Comisia nu poate fi considerată responsabilă pentru orice utilizare a informațiilor din acest document.

Codul Proiectului: 517815-LLP-1-2011-IT-COMENIUS-

Numărul acordului de finanțare CMP: 2011 - 3665/001-001

© Olga Bombardelli, Lidia E. Santana (Ed.)

© Programul de Învățare pe tot Parcursul Vieții; Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură; ECLIPSE.

I.S.B.N.: 978-84-9727-580-4

Depozit Legal: M-16463-2014

Editat: Editorial EOS. Madrid. España

Printat: CIMAPRESS

Copyright

Toate drepturile rezervate. Conținutul acestei publicații poate fi utilizat și multiplicat doar în scopuri educaționale și alte scopuri non-comerciale, cu menționarea sursei Proiectului Comenius ECLIPSE, “Învățarea Cetățeniei Europene în cadrul unui Program adresat Învățământului Secundar”.

Imprimat în România

Cuprins

Scrisoare de la Partenerii ECLIPSE	5
Observații introductive	7
Partea I. Publicația pentru Elevi	15
I.1 Materialele de predare: Modulele Cetățeniei Europene (ECMs)	17
ECM a. <i>Drepturile și responsabilitățile omului</i>	18
ECM b. <i>Identitate socială și diversitate culturală</i>	26
ECM c. <i>Ce este Uniunea Europeană? Impactul UE în viața de zi cu zi</i>	35
ECM d. <i>Cetățenia europeană</i>	46
ECM e. <i>Istoria Procesului de Cooperare Europeană</i>	54
ECM f. <i>Activitatea instituțiilor europene</i>	64
ECM g. <i>Învăță să iei inițiativă</i>	73
I.2 Portofoliul Elevului	81
Part a II-a. Publicația pentru Profesori	89
II.1 Cum să utilizați resursele	91
II.2 Ghidul Profesorului și Portofoliul Profesorului	93
Referințe	102
Prezentarea Echipei ECLIPSE	104
Cuprinsul DVD-ului	
Anexa 1. Cadrele de lucru pentru Profesori	
Anexa 2. Cadrele de lucru pentru ECM-uri	
Anexa 3. ECLIPSE resources in English	
Anexa 4. Materiali ECLIPSE in Italiano	
Anexa 5. Recursos ECLIPSE en Español	
Anexa 6. Recursos ECLIPSE em Português	
Anexa 7. ECLIPSE Materialien auf Deutsch	
Anexa 8. Materiale ECLIPSE în limba Română	

Veți regăsi în cadrul DVD-ului ce acompaniază acest manual și pagina principală de website a acestui Proiect (<http://eclipse.lett.unitn.it/index.html>), materialele de predare/învățare, materialele de testare, ghidul Profesorului și modul de a le folosi, disponibile în limba italiană, spaniolă, portugheză, germană și română.

Scrisoare de la partenerii ECLIPSE

Dragi elevi și profesori,

Bine ați venit la Eclipse!

În cadrul acestor pagini veți regăsi materiale fascinante de studiu și veți avea ocazia să împărtășiți ceea ce lucrați cu elevii din cadrul a șase țări europene: Italia, Germania, Portugalia, România, Spania și Marea Britanie.

Veți afla mai multe despre regiunea în care vă aflați, țara voastră ca și membru al Uniunii Europene, vă veți familiariza cu actualele probleme sociale, economice și politice și veți putea lua parte la construirea și îmbunătățirea Uniunii Europene.

Ce veți regăsi în cadrul acestei cărți? Această publicație oferă resurse de bază pentru predare/învățare, ce vor ajuta elevii să se dezvolte drept cetățeni europeni, obținând informații-cheie despre zona în care trăiesc (nivel local, național, european) și dezvoltându-le astfel competențele civice.

În primul rând, publicația se adresează atât elevilor și profesorilor care sunt preocupați de educația despre cetățenie, din cadrul diferitelor materii precum istoria, economia, dreptul, chimia etc., cât și învățătorilor, educatorilor, directorilor școlari și celorlaltor tipuri de profesori ce sunt conștienți de importanța promovării cetățeniei europene și a implicării sociale.

Manualul include resurse de predare/învățare atât de bază cât și opționale, împărțite în 7 Module de Cetățenie Europeană (ECMs), ce pot fi utilizate împreună cu materialele de predare deja existente în școlile din cadrul țărilor membre ale Uniunii Europene.

Strategiile de învățare ar trebui să aibă drept bază participarea activă și autonomia. Propunerile oferite de noi pot fi adaptate pentru fiecare situație în parte, conform curriculei oficiale sau conform cu ceea ce s-a predat deja și cu interesele în ceea ce privește învățarea.

De asemenea, veți regăsi oportunități transversale pentru a putea învăța să înveți și pentru a ușura tranziția orientată spre a lucra; Portofoliul Elevilor fiind un instrument util pentru a-i ajuta pe aceștia să dezvolte astfel de competențe.

Vă puteți evalua procesul de învățare răspunzând la întrebările din cadrul *Testului de Cunoștințe*, după ce ați lucrat cu Resursele ECLIPSE.

Lucrarea de față oferă, în prima parte, resurse elevilor, în a doua parte oferind resurse profesorilor. În DVD veți regăsi atât Testul de Cunoștințe (înaintea și după folosirea materialelor ECLIPSE), informațiile cu legătură la răspunsurile pentru testele aferente, Chestionarul de Convingeri, cât și propunerile adresate profesorilor.

Echipa Proiectului ECLIPSE vă urează mult succes, în speranța că vă veți bucura de oportunitatea de a învăța și de a împărtăși diferitele experiențe utilizând resursele oferite!

Olga, Lidia, Maria Helena, Carolina, Kerry, Patrick, Tom, Dirk, Irina, Cesar,

Marta, Cristina, Yaritza, Luis Feliciano, Maria Olga, Manuel Humberto,

Joseph, Dulce, Florbela, Doreen, Madalina, Monica, Dan

Observații introductive

Proiectul ECLIPSE (Învățarea cetățeniei europene în cadrul unui program adresat învățământului secundar¹) este un proiect multilateral COMENIUS, ales și co-finanțat de către EACEA (Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură); având scopul de a dezvolta, testa și implementa un Program destinat Învățământului Secundar (PSE) pentru elevii claselor a VIII-a² ai anilor școlari 2011-2014, oferindu-le acestora bagaje minime de cunoștințe în cadrul Educației Cetățeniei Europene (ECL), dezvoltându-le un simț al apartenenței, al Identității Europene, al competențelor transversale și al responsabilității, toate fiind necesare în procesul de învățare pe tot parcursul vieții.

Cei șase parteneri ai Consorțiului ECLIPSE (Germania, Italia, Spania, Portugalia, România și Marea Britanie) au realizat acest proiect în scopul de a îmbunătăți metodele de abordare în ceea ce privește Învățarea Cetățeniei Europene din cadrul țărilor implicate și, sperăm noi, din cadrul tuturor școlilor interesate de acest lucru, în mod special din cadrul vastei zone de nivel european.

În această parte introductivă vă prezentăm trecutul și motivele creării și implementării acestui Proiect ECLIPSE, vă prezentăm de asemenea și informațiile pe care le veți regăsi în această publicație, conceptele Proiectului ECLIPSE și ipotezele fundamentale și mai ales cadrul conceptual al proiectului.

Introducerea oferă o descriere a structurii Proiectului cu privire la Învățarea Cetățeniei Europene și dimensiunea Europeană; prezintă atât comparații curriculare, obiectivele procesului de învățare și rezultatele așteptate, descrie modul în care Programul destinat Învățământului Secundar are loc în cadrul școlilor, cât și predarea și testarea materialelor.

Prezentarea Proiectului ECLIPSE și motivația acestuia

Acest proiect pornește de la premisa că cetățenii unei societăți democratice ar trebui să dețină competență civică, să își apere drepturile, să își îndeplinească îndatoririle și să contribuie la un progres comun ce are scopul de a depăși decalajul dintre politici și punerea în aplicare a tuturor acestor elemente în Educația pentru Cetățenie.

De fapt, există dovezi limitate de competență cetățenească (conform studiului ICCS-IEA 2009³) a elevilor și de dimensiuni interculturale și europene sau premise necesare pentru cooperarea și mobilitatea europeană.

Tinerii ar trebui să dobândească aptitudinile și competențele de bază pentru dezvoltarea lor personală, pentru a-și putea planifica posibile viitoare cariere și pentru a deține o cetățenie europeană activă, cu accent pe cunoașterea de sine, informație, competențe transversale (învățare auto-reglementată și auto-planificare), interes asupra problemelor locale, naționale, europene și mondiale.

Competențele transversale precum a învăța să înveți, gândirea critică, spiritul de inițiativă, antreprenoriatul (pentru dezvoltare, ocuparea forței de muncă și împlinirea personală), competențele TIC, sunt elemente de bază atât pentru întreaga viață a celor ce doresc să învețe, cât și pentru piața muncii, și sunt considerate elemente

¹ ECLIPSE (European Citizenship Learning in a Programme for Secondary Education) eclipse.lett.unin.it;

² Acest număr poate varia; Poate fi vorba de elevi ai claselor a VII-a, a VIII-a sau a IX-a, în funcție de sistemul școlar național;

³ Kerr, D., Sturman, L., Schulz, W., & Burge, B. (2010). *ICCS 2009 European report: Civic knowledge, attitudes, and Engagement among lower secondary students in 24 European countries*. Amsterdam: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement);

prioritare atât de către instituțiile europene (S. 2020 Education and Training policy agenda – ET 2020⁴) cât și de către autoritățile școlare naționale sau locale.

ECLIPSE contribuie la îmbunătățirea la nivel teoretic și practic a domeniilor de educație pentru cetățenie în Spațiul European și a pregătirii profesorilor (teoretic și practic), reprezentând de fapt cele două fețe ale aceleiași monede, în contextul în care dezvoltarea școlară oferă același grad de atenție atât învățării formale cât și celei informale.

De asemenea, Proiectul intenționează să se adreseze cercetării educaționale, aducând noutăți la nivel internațional, în scopul de a găsi noi rădăcini de lucru și de a obține rezultate mai bune prin colaborare la nivel internațional, așa cum se întâmplă în toate domeniile științifice.

În același timp, partenerii ECLIPSE au dezvoltat și implementat activitățile de predare/învățare folosind instrumente de monitorizare comune. Resursele de învățare oferite în publicația ECLIPSE sunt rezultatul unei munci ce s-a desfășurat pe 30 de luni, unde partenerii Consorțiului ECLIPSE au împărtășit concepte, metode și abordări de educație cetățenească, în cadrul unei cooperări apropiate.

Partenerii au analizat situația țărilor de care aparțin, în special curricula școlară oficială și sondajele europene. Au dezvoltat ECM-urile, le-au implementat în contextul practicilor școlare din cadrul școlilor partenere și au pus la dispoziție formarea continuă a cadrelor didactice, în scopul de a verifica utilizarea practică a acestora și de a găsi eventuale sugestii de îmbunătățire. Profesorii coordonatori au implementat ECM-urile în cadrul școlilor de care aparțin și au împărtășit rezultatele cu colegii lor în cadrul a trei celor trei cursuri pentru profesori (Trento 2013 și București 2014); au discutat și oferit feedback concret spre remodelarea materialelor, acolo unde a fost necesar, și de asemenea pentru testele de evaluare ale elevilor.

Timpul estimat ce ar trebui alocat utilizării resurselor ECLIPSE de predare și învățare este de 10 până la 30 de ore. În orice caz, ECLIPSE reprezintă un instrument transversal în cadrul învățământului general, menit să îmbogățească modul de predare al educației civice, geografiei, istoriei și economiei din cadrul școlilor.

Este de așteptat ca profesorii din cadrul diferitelor discipline să utilizeze materialele ECLIPSE, având de a face cu educația civică și cetățenească din cadrul diferitelor subiecte de studiu, în special: studiul limbii materne și celor străine, istorie, geografie, economie și drept, chimie, educație vizuală, educație cetățenească (sau diferitele denumiri ale acestei materii în cadrul țărilor membre UE), adoptând o abordare⁵ interdisciplinară și de colaborare.

Proiectul promovează o paradigmă a educației cetățenești, axată pe dezvoltarea unor cetățeni competenți, ce se angrenează către și doresc respectarea regulilor cetățenești și vor să aibă impact asupra vieții sociale, economice și politice, prin interacțiunea democratică în cadrul diferitelor grupuri.

⁴ Educație și Formare 2020 (ET 2020). Concluziile Consiliului din 12 Mai 2009 privind un cadru strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020) [Official Journal C 119 of 28.5.2009] http://europa.eu/legislation_summaries/education_training_youth/general_framework/ef0016_it.htm (ultima accesare pe data de 9 Februarie 2014);

⁵ Bombardelli O. (2012 ed.), L'Europa e gli europei a scuola, La Scuola, Brescia;

Ce veți regăsi în cadrul acestei publicații?

Această carte are scopul de a susține elevii, profesorii și alte tipuri de educatori spre a promova Educarea Cetățeniei Europene a elevilor. Această publicație este alcătuită din trei părți principale, dintre care două sunt atât pe suport de hârtie cât și digital, iar una dintre ele este disponibilă numai pe DVD. Partea I este reprezentată de documentul adresat elevilor, oferindu-le atât Modulele de Cetățenie Europeană, cu aspectele de bază și opționale, cât și Portofoliul Elevilor. Partea a II-a este destinată uzului cadrelor didactice, include materialele de testare pentru elevi, explică modul de utilizare a materialelor ECLIPSE și oferă o serie de instrucțiuni pentru dezvoltarea profesională a cadrelor didactice prin intermediul Portofoliului Profesorului. Toate textele, activitățile, fișele de lucru și materialele existente în limbile naționale disponibile sunt incluse în DVD-ul ce acompaniază această carte, pentru a fi mai ușor de tipărit; în cadrul DVD-ului sunt adunate mai multe informații, precum traducerile în limbile naționale disponibile ale materialelor de predare și învățare, răspunsurile aferente testelor, curricula comparativă.

Capitolele dedicate materialelor de predare și testare conțin ECM-urile, testele de cunoștințe, chestionarul privind convingerile, explicând ce tipuri de competențe ar trebui să fie dezvoltate în cadrul Programului de Învățare a Cetățeniei Europene. Portofoliul Elevului și Portofoliul Profesorului constituie elemente utile spre a îmbunătăți modul de învățare al elevului și spre a promova modul de predare al profesorului și îi ajută pe ambii să se dezvolte atât ca indivizi cât și ca profesioniști, prin reflecție și auto-evaluare.

Cartea este utilă persoanelor din domeniul educației, precum profesori, directori sau persoane interesate la nivel școlar (elevi, părinți, administratori și alte categorii de personal, membri ai organismelor de conducere din cadrul școlilor și din comunitate). Aceasta poate fi utilizată atât pentru formarea teoretică și practică a cadrelor didactice, a educatorilor și a altor tipuri de profesori, cât și pentru alte persoane sau asociații interesate de acest domeniu.

Cetățenia europeană

Cetățenia europeană este un concept cu o varietate uimitoare de interpretări. În ciuda existenței unei lungi liste de rețele europene⁶, încă se mențin multe bariere cu privire la aceasta în cadrul diverselor domenii. Comparând diferitele concepte naționale și făcând referire la documentația europeană⁷ (Consiliul Europei, OSCE, UE 2006, IEA-ICCS, Eurydice), partenerii Consorțiului sunt de acord asupra principalelor aspecte ale cetățeniei și asupra modului în care educația cetățenească ar trebui structurată în scopul de a dezvolta o competență cetățenească europeană.

Competența cetățenească europeană depășește definițiile unei cetățenii ce se bazează pe drepturi și obligații. Competența cetățenească înseamnă a fi o persoană dispusă spre a participa activ în

⁶ Oonk, G.H., Maslowsky, R., van der Werf, G. (2012), Internationalization in Secondary Education in Europe: A European and International Orientation in Schools Policies, Theories and Research, Information Age Publishing 2011;

⁷ Eurydice (2012), Citizenship Education in Europe,

http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/139EN.pdf;

abordarea responsabilităților comunității la nivele geografice și sociale diferite, deținând o cunoaștere și o înțelegere a faptelor, o apreciere a aptitudinilor și valorilor, și a fi capabilă să interpreteze diferitele situații din cadrul orizonturilor europene și globale existente.

Conceptul cetățeniei a fost asociat cunoștințelor de nivel social, cultural, economic și politic, precum și răspunderii individuale și sociale. Partenerii ECLIPSE sunt de părere că educația unei competențe cetățenești active la nivel local, național, european și mondial trebuie să devină un obicei internalizat, un obicei conștientizat și acceptat de către tineri.

Consortiul a decis să adopte definiția competenței pentru învățarea pe tot parcursul vieții oferită de către Consiliul Învățământului și Parlamentul European din decembrie 2006: „Competența civică reprezintă suma diferitelor rezultate ale învățării fiind necesare unui individ pentru a deveni un cetățean activ. Reprezintă de asemenea o combinație de cunoștințe, deprinderi, atitudini și valori care permit oamenilor să acționeze cu succes într-o societate civilă, într-o democrație reprezentativă și în viața de zi cu zi, bazată pe valori democratice”⁸, la care adăugăm o serie de aspecte precum înțelegerea, dispozițiile și comportamentele, cu accent pe competența cetățenească, ce include de asemenea și o implicare activă. Cetățenia activă este definită ca „participarea în cadrul societății civile, comunității și/sau vieții politice caracterizate prin respect reciproc și non-violență, în conformitate cu drepturile omului și democrația”⁹. Competența cetățenească în spațiul european include, pe lângă informații, provocarea de a dezvolta abilități transversale, în special învățarea procesului de învățare, și spiritul antreprenorial, competențele TIC, fiind conștienți de problemele existente, în cautare de soluții, și fiind activi pentru îmbunătățirea situațiilor.

Termenul de *cetățenie* denotă în principal un statut legal și relațiile judiciare dintre cetățeni și state, putând fi perceput de asemenea ca fiind legat de cunoașterea și exercitarea drepturilor și responsabilităților.

În societatea interdependentă a Uniunii Europene, unde statele membre împărtășesc o parte din suveranitatea lor, cetățenia este desprinsă de la dependența identității naționale, conceptul și practica cetățeniei extinzându-se astfel de la statutul de membru dintr-o comunitate locală la un statut central de membru în teritoriul statului națiune, precum și la statutul de membru al comunităților europene.

Tratatul de la Maastricht a fost documentul care a prezentat în mod oficial conceptul de cetățenie¹⁰ a Uniunii Europene drept un concept juridic. Toți cetățenii unui stat membru UE devin astfel cetățeni europeni, care se bucură de drepturile garantate de acest tratat și vor fi supuși îndatoririlor impuse de către acesta.

Uniunea Europeană este o entitate tânără și majoritatea cetățenilor europeni încă își încheie anii de

⁸ Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning [Official Journal L 394 of 30.12.2006]; s. European Reference Framework of Key Competences <http://ec.europa.eu/education/policies/2010/doc/basicframe.pdf>;

⁹ Hoskins, B. (2006), Draft framework on Indicators for Active Citizenship, Paper presented at the European Commission (Crell) conference, Working towards Indicators on Active Citizenship, Ispra, Italy, September, p.6;

¹⁰ The Union citizenship is set out in Part II of the Treaty on European Union of 1992 and reaffirmed in the Constitutional Treaty. Article 17 states that every person holding the nationality of a member state shall be a citizen of the Union. Citizenship of the Union shall complement and not replace national citizenship.

studiu fără a fi conștienți de apartenența lor la nivel european și sunt lipsiți atât de informațiile corecte cât și de un contact efectiv cu școlile din cadrul altor țări europene. Așadar, tinerii trebuie să învețe mai multe informații în legătură cu acest domeniu.

Spațiul European

Predarea și învățarea cetățeniei europene presupune conștientizarea importanței procesului de integrare europeană, atât pentru țările europene, cât și pentru întreaga planetă. Grijă civică pentru afacerile europene nu este suplimentară față de cele naționale, aceasta fiind o parte integrantă a lor, ca urmare a legăturilor strânse dintre țările Uniunii Europene precum și a țărilor la nivel mondial.

Identitatea europeană¹¹ se poate dezvolta în conformitate cu tradițiile și valorile culturale comune, în special prin ajutorul conștientizării existenței unui destin comun al cetățenilor europeni, în cadrul scenariului la nivel mondial.

Imaginea Uniunii Europene nu este totuși percepută într-un mod clar de către cetățenii săi. O majoritate relativă de cetățeni europeni au o imagine neutră asupra Uniunii Europene (39%, neschimbat din primăvara anului 2013). Cu toate acestea, procentul de respondenți pentru care Uniunea Europeană evocă o imagine pozitivă este de 31%, în timp ce a avut loc o ușoară scădere a numărului de cetățeni europeni cu o imagine negativă asupra Uniunii Europene (28%)¹².

De fapt încrederea în instituțiile politice naționale continuă să scadă, proporțiile cetățenilor europeni care tind să nu aibă încredere în guvernele naționale (72%) și parlamentele naționale (69%) sunt în număr ridicat, și chiar și numărul respondenților care nu au încredere în Uniunea Europeană (58%)¹³ este un motiv de reală îngrijorare. De asemenea, două treimi din cetățenii europeni consideră că vocea lor nu contează la nivelul Uniunii Europene¹⁴.

Procesul de cooperare europeană este luat ca atare în secolul XXI, fără a fi percepute rezultatele atinse până în momentul de față, precum pacea în rândul țărilor care în trecut au luptat în mod violent. Cooperarea între țări este singura modalitate pentru ca acestea să poată juca un rol de conducere în lumea globalizată.

În multe țări, politicienii și mass-media descriu Uniunea Europeană și moneda Euro dintr-un punct de vedere negativ, sărind peste faptul că deciziile luate la nivel european central (Bruxelles etc.) sunt decizii comune, împărtășite de către statele membre în mod democratic; cetățenii având nevoie de informații și obiceiuri esențiale pentru a-și forma propriile lor idei.

Materialele proiectului ECLIPSE au scopul de a dezvolta identități naționale și europene favorabile incluziunii, amintindu-ne că identitățile sociale încorporează sensuri cognitive, evaluative și afective,

¹¹ European Commission, Declaration on European Identity, http://www.ena.lu/declaration_european_identity_copenhagen_14_december_1973---020002278.html. Solemn Declaration on European Union, Stuttgart, 19 June 1983, Bulletin of the European Communities, June 1983 6/1983, pp. 24-29;

¹² Standard Eurobarometer 80 First Results – Autumn 2013;

¹³ Standard Eurobarometer 80 First Results – Autumn 2013;

¹⁴ The proportion of Europeans considering that their voice counts in the EU represents less than three Europeans in ten (29%) in 2013, Standard Eurobarometer 80 First Results – Autumn 2013.

reflectă reprezentări comune ale unui colectiv de sine; identitățile sociale reprezintă sintagma identității “noi” în loc de „eu”, și ca atare, ele depind de convingerile colective și modelele sociale de interpretare care sunt definitorii unui grup. Calitatea de membru este împărtășită de toți cei din cadrul grupului, precum și de cei din afara acestuia. Identitatea socială¹⁵ are de asemenea și implicații comportamentale, în vreme ce identificarea îndeamnă la atașament, loialitate și un sentiment de obligație a grupului; această componentă comportamentală, făcând în mod special, din identificarea socială, o potențială resursă pentru acțiuni colective.

Ideea ECLIPSE cu privire la Europa este una echilibrată și favorabilă incluziunii, valorificând dimensiunea locală și națională evitând în același timp procesul de *citadelthinking*, împăcând identitatea națională cu cea europeană, având accent puternic asupra valorilor civice precum apartenența și responsabilitatea. Vedem acest proiect, de asemenea, ca pe o oportunitate de a integra tinerii europeni într-o comunitate ce va deveni treptat lipsită de intoleranță, prin reducerea prejudecăților asupra altor națiuni și dezvoltarea toleranței în cadrul fiecărei culturi prin punerea la dispoziție a unor schimburi interculturale a membrilor.

ECLIPSE oferă posibilitatea tuturor participanților (elevi, profesori, părinți) de a obține informații, competențe, diferențe și asemănări valorificate cu membri ai Uniunii Europene, oferind baza unui program european comun la nivel european și materiale comune de testare/monitorizare, ce reprezintă o valoare adăugată în educația pentru cetățenie.

Este de așteptat să aibă un impact pozitiv asupra profesorilor și elevilor, prin mijloace de informare, reflecție critică, cu accent pe implicarea activă a cursanților, în scopul de a atinge competențe cetățenești independente de simpla retorică. Materialele de învățare ECLIPSE au scopul de a ajuta elevii să învețe cum și de ce pot face alegeri documentate și motivate, și cum pot dezvolta competențe coerente pentru planurile lor de viață.

Elevii ar trebui să fie direcționați să parcurgă cunoștințe declarative despre Uniunea Europeană și să înțeleagă efectele deciziilor comune pe care reprezentanții țărilor le iau la nivelul Uniunii Europene din cadrul domeniilor legate de viața de zi cu zi. Accentul pus asupra competențelor cetățeniei europene ar trebui să încurajeze cetățenii să cunoască modul în care doresc ca Europa să se dezvolte și să se implice în promovarea acesteia, recunoscându-se ca fiind responsabili la nivel local, național și european, împărtășind un destin comun.

Angajamentul Comisiei Europene de a promova cetățenia activă este de lungă durată; planurile strategice pentru viitor având ca rol sporirea educației elevilor și a profesorilor în formarea cetățenească.

ECLIPSE favorizează schimbul de bune practici, în vederea îmbunătățirii calității educației și formării profesionale, să privească dincolo de standardele tipice din cadrul sistemului nostru de cercetare. Partenerii ECLIPSE sunt dedicați să asigure sustenabilitatea proiectului. Impactul dorit de Partenerii

¹⁵ Tajfel, H., Turner, J. C. (1986). The social identity theory of inter-group behavior. In S. Worchel and L. W. Austin (eds.), *Psychology of Intergroup Relations*. Chicago: Nelson-Hall;

ECLIPSE include prezența unor dezbateri științifice, influența asupra politicilor educaționale viitoare și reformarea cadrelor didactice precum și a modalităților de predare din acest domeniu. Factorii de decizie politică și comunitățile din domeniul educațional, ONG-urile și municipalitățile, asociațiile cadrelor didactice și cele de tineret de la nivel local, național și internațional ar trebui să continue promovarea schimburilor de informații între tinerii din Europa și nu numai (sejururi de studiu și excursii, proiecte comune etc.).

Cooperarea cu tinerii din cadrul celorlaltor țări europene ar trebui să îi încurajeze pe aceștia să fie mai atenți la demersurile vieții de zi cu zi din cadrul celorlaltor țări, de a se familiariza cu grupurile de colegi prin intermediul rețelelor sociale, fotografiilor, cărților și de a depăși eventualele prejudicii existente, intensificând astfel dorința lor de a cunoaște mai bine ceilalți parteneri europeni.

Organismele implicate sunt încurajate să susțină în continuare importanța învățării civice și a cooperării din rândul școlilor și a pieții de muncă; școlile sunt încurajate să mențină și să extindă legăturile cu “cu alte școli gemene”. În scopul de a le sprijini, website-ul ECLIPSE va rămâne activ timp de încă 2 ani de zile, profesorii și elevii având astfel oportunități multiple de a accesa în mod gratuit, pe mediul online, resursele lingvistice, sau de a-și împărtăși cunoștințele.

Competența cetățenească contribuie la modelarea viitorului elevilor și a societății; dimensiunea europeană presupune recunoașterea relevanței politice și instituționale a Uniunii Europene, gradul de conștientizare al importanței unui proiect de cooperare european mai convingător, într-un mod documentat, critic, și ne-populist. Elevii vor realiza importanța existenței și a impactului Europei în viața lor de zi cu zi, vor înțelege că ei trăiesc într-o lume interdependentă, că țările lor operează la nivel european și că astfel devin mai capabili să concureze împreună în scenariul mondial.

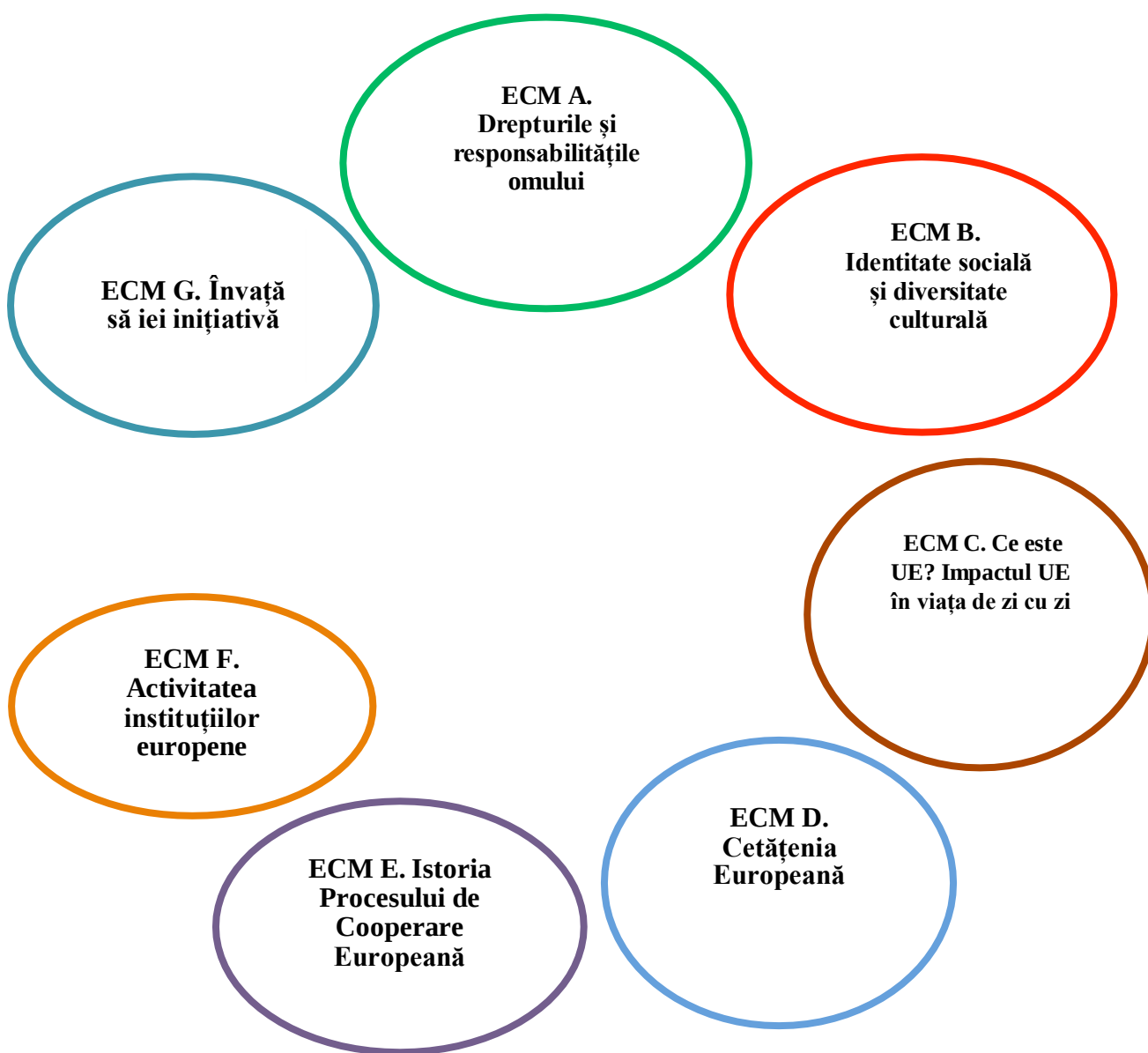
ECLIPSE poate reprezenta o oportunitate de a implementa o nouă viziune asupra cetățeniei, favorizând politici culturale anticipative și având scopul unui viitor durabil comun.

Partea I. Publicația pentru Elevi

I.1 Materialele de Predare: Modulele Cetățeniei Europene (ECMs)

Acest specific Program destinat Învățământului Secundar cuprinde 7 Module ale Cetățeniei Europene (ECMs). Mai jos vă este prezentată Harta acestor ECMs.

Harta ECMs - Modulele Cetățeniei Europene

Cuvinte cheie

- Educația drepturilor omului
- Drepturi și responsabilități
- Discriminare

Timp

Obligatoriu
și opțional:
1-3 ore

Conținut

Declarația
Universală a
Drepturilor
Omului (1948)

Carta Drepturilor
Fundamentale a
Uniunii Europene

Articolele 20, 21,
22, 23 din Carta
Drepturilor
Fundamentale a
Uniunii Europene

Discriminarea

Combaterea
violenței asupra
copiilor,
adolescenților și
femeilor

Drepturile și responsabilitățile omului în lumea de azi

1. Introducere

Uniunea Europeană se fundamentează pe protecția unor

valori precum demnitatea umană, libertatea,

egalitatea, democrației, statului de drept și

respectarea drepturilor omului. Aceste valori sunt

consacrate în Tratatul UE și sunt întărite în Carta

drepturilor fundamentale. Ca membri ai Uniunii Europene este de datoria noastră

să știm care sunt drepturile noastre pentru a exercita pe deplin ceea ce presupune

cetățenia noastră. În acest modul veți reflecta asupra principiului egalității în diversitate.

2. Declarația Universală a Drepturilor Omului

Declarația Universală a Drepturilor Omului, semnată în 1948 după al doilea

război mondial de către Națiunile Unite, poate fi definită ca un standard comun

de realizare pentru toți oamenii și toate națiunile în ceea ce privește drepturile și

libertățile. Aceasta presupune că nicio distincție nu se va face în funcție de rasă,

culoare, sex, limba, religie, credințe politice, opinie, origine națională sau

socială, proprietate, naștere sau alt statut. Toți sunt egali în fața legii și nimeni

nu va fi ținut în sclavie sau supus torturii și nici la pedepse inumane.

Obiectivul cel mai important al acesteia este de a apăra egalitatea în

drepturi și oportunități a tuturor persoanelor, pentru a respinge discriminarea din

diferite motive și pentru a practica diferite forme de participare publică și a

coexista pe bază de respect, cooperare, precum și respingerea stereotipurilor, a

prejudiciilor și a violenței. Sursa și mai multe informații la:

<http://www.un.org/en/documents/udhr/>

Rețineți

Spațiul european este un spațiu privilegiat din acest punct

de vedere întrucât avem de-a face cu un număr de țări

care luptă pentru libertate, democrație, fapt care nu este valabil peste tot.

3. Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene

În crearea unei uniuni tot mai strânse, oamenii din Europa au convenit asupra asigurării unui viitor pașnic, bazat pe valori comune: acesta este preambulul Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (2000/C 364/01). Prin acest document, U.E. propune un cadru prin care să păstreze tradițiile și obiceiurile tuturor statelor membre și, în același timp, să dezvolte valori comune care să promoveze o dezvoltare echilibrată și sustenabilă, asigurând libera circulație a persoanelor, a serviciilor, a bunurilor și a capitalurilor.

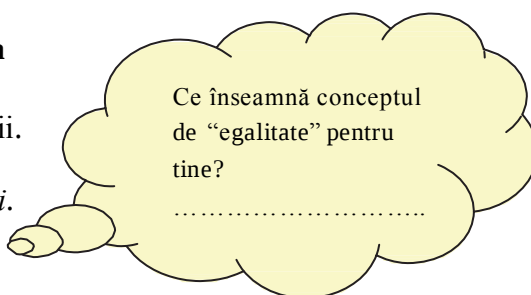
Puteți găsi textul integral al Cartei la adresa următoare:

www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_en.pdf

4. Capitolul III al Cartei: Egalitatea

Articolul 20: Egalitatea în fața legii.

Toți oamenii sunt egali în fața legii.

Articolul 21: Non-discriminarea.

Este interzisă orice discriminare bazată pe sex, rasă, culoare, origine etnică sau socială, caracteristici genetice, limbă, religie sau credință, opinie politică sau orice altă opinie, afilierea la o minoritate națională, proprietate, naștere, handicap, vârstă sau orientare sexuală.

Articolul 22: Diversitatea culturală, religioasă și lingvistică

Uniunea (U.E.) respectă diversitatea culturală, religioasă și lingvistică.

Articolul 23: Egalitatea între femei și bărbați

Egalitatea de șanse între femei și bărbați trebuie asigurată în toate domeniile, inclusiv ocuparea forței de muncă, muncă și salarizare.

De gândit

Alege unul dintre articole și creează un simbol pentru a-l reprezenta. Arată-l colegilor și faceți schimb de idei.

.....

5. Drepturi și Responsabilități

Orice persoană are anumite drepturi fundamentale și inalienabile în virtutea simplului fapt că este o ființă umană.

Vorbim mereu despre drepturi... dar ca cetățeni europeni, care sunt îndatoririle noastre? Gândiți-vă la cel puțin patru aspecte și discutați cu colegii.

Demnitate
Libertate
Egalitate
Solidaritate
Drepturi cetățenești
Dreptate

Discutați în grupuri despre conceptele de mai sus, la ce se referă acestea și găsiți cel puțin un exemplu pentru fiecare. Ordonați aceste drepturi în funcție de importanța acestora. La ce concluzii ați ajuns?

Toate grupurile au ales aceeași ordine?

Studiu de caz

1.a Drepturile Omului: universale, indivizibile și de neînlocuit

Imaginați-vă o situație, de exemplu: Elevul A îl tachinează pe elevul B în legătură cu aspectul său fizic. Gândiți-vă la următoarele întrebări:

Elevul A încalcă drepturile elevului B?

Cum se va simți elevul B?

Care vor fi consecințele dacă această situație va continua?

1.b. Încălțări ale drepturilor oamenilor

Clasa va fi împărțită în mai multe grupe. Fiecare grupă va face uz de buletinele de știri, presă sau rapoarte ale ONG-urilor (Amnesty International, UNHCR) pentru a descoperi cazuri în care vreunul dintre drepturile omului a fost violat de către o țară sau un grup de persoane.

Aruncă o privire pe următoarele adrese web:

UNHCR: <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/home>

Amnesty International: <http://www.amnesty.org/>

Human Rights Watch: <http://www.hrw.org/>

6. Discriminarea

Știrile despre persoane discriminate sau insultate trec adesea neobservate.

Ne-am obișnuit cu asta. Deseori oamenii sunt discriminați, agresați sau hărțuiți dintr-un oarecare motiv: un handicap, apartenența etnică,

Pentru a căpăta o idee despre acțiunile Uniunii Europene împotriva discriminării sexuale, accesează acest link:

http://europa.eu/legislation_summaries/employment_and_social_policy/employment_and_social_policy_equal_treatment_of_men_and_women/index_en.htm

caracteristicile fizice, îmbrăcămintea, sexul, religia, orientarea sexuală... De fapt discriminarea sau ofensa se pot transforma

în hărțuire când violența psihologică

sau fizică continuă pentru o perioadă de timp, existând un dezechilibru al puterilor și intenția de a face rău cuiva. Este important să înțelegem că, deși în unele situații, reacțiile discriminatorii par să aibă o intensitate scăzută sau de importanță redusă, ele pot constitui antecedente care să fie urmate de evenimente mai grave.

De gândit

Mass-media relatează zilnic despre tot felul de cazuri de violență fizică sau psihologică.

Clasa va fi împărțită în mai multe grupe. Fiecare grupă va pregăti o schiță – puteți folosi imagini, tăieturi din ziar, mici dialoguri – pentru a reprezenta un caz. Clasa va analiza cazurile și apoi va propune una sau mai multe soluții pentru a preîntâmpina și evita acest tip de violență.

Iată câteva situații posibile:

- A. “Nimeni nu vrea să stea lângă Ricardo, pentru că el are nevoie de educație specială”;
- B. “Toată lumea râde de Michael pentru că este de culoare”;
- C. “Carolina este insultată de ceilalți pentru că mereu ia note mari la școală”;
- D. Fata cea nouă este izolată, pentru că ceilalți nu le place cum se îmbracă”.

Ajutor umanitar

Aruncă o privire pe:
<http://www.youtube.com/watch?v=xpo60JuW-ak>

7. Respectarea drepturilor copiilor

Respectul pentru drepturile omului și pentru demnitatea individului sunt valori comune tuturor Statelor Membre din UE. De altfel, ele ghidează acțiunile Uniunii atât în interiorul, cât și în afara granițelor sale. Obiectivul este de a dezvolta acțiuni de asistență umanitară pentru a ajuta regiunile aflate în dificultate sau țările sărace. Primii care trebuie luați în considerare sunt copiii și adolescenții, căci a investi în ei înseamnă a investi în viitor.

Probleme ce fac înconjurul lumii:

- 1) 72 de milioane de copii, dintre care 57% sunt fete, nu merg la școală.
- 2) 110 milioane de copii sunt exploatați prin muncă.
- 3) Peste 50% dintre toate mamele care nasc nu sunt asistate de moașe calificate.
- 4) Peste 3 milioane de copii mor ca urmare a complicațiilor apărute în timpul sau imediat după naștere.
- 5) Peste 300.000 de nou-născuți sunt diagnosticați anual cu virusul HIV.
- 6) În fiecare an, 10 milioane de copii mor înainte să împlinescă cinci ani din cauze care ar fi putut fi evitate.

Sursa: http://europa.eu/legislation_summaries/humanitarian_aid/l33603_en.htm (ultimă accesare, 3.3.2014)

Sursa și mai multe informații pe:

http://europa.eu/pol/rights/index_en.htm

Proiect de cercetare

Analizați drepturile copiilor conform convenției UNESCO. Puteți găsi informații despre vreun proiect dedicat protejării drepturilor copiilor?

8. O privire asupra libertății religioase

Libertatea credințelor religioase este unul dintre drepturile fundamentale ale omului. Aceasta înseamnă că orice persoană are dreptul de a avea sau a nu avea o religie sau o credință. De asemenea, oricine este liber să-și împărtășească credința și să o exprime singur sau cu alții, în public sau în cadru privat, putând să o propovăduiască, să o practice și să-i urmeze ritualurile.

De gândit

Există foarte multe festivaluri și sărbători care fac parte din diferite religii, răspândite în lume.

1. Ați auzit de astfel de sărbători sau evenimente?
2. Căutați mai multe informații despre astfel de evenimente și alegeți una pe care ați vrea să o sărbătoriți. Descrieți evenimentul.

9. Text de discutat

“Europa este în continuare asemeni unui Paradis pe Pământ”

În ciuda crizei din zona euro, europenii nu ar trebui să uite cât de grozav e să trăiești pe acest continent. [...] Chiar și în timpul crizei, europenii pot spune că traiul lor este cel mai sigur, mai sănătos și mai prosper de pe planetă.

Potrivit Indicelui Dezvoltării Umane alcătuit de ONU, care măsoară așteptarea de viață, alfabetizarea, gradul de educație și nivelul de trai, șase dintre cele zece cele mai dezvoltate țări din lume se află în Europa.

Îmi dau seama că cei 24% dintre cetățenii Greciei care sunt șomeri s-ar putea revolta la auzul veștii că sunt norocoși să trăiască în Europa. Totuși, în 2011, după patru ani de recesiune, Grecia avea în continuare un PIB mai mare pe cap de locuitor, calculat la paritatea puterii de cumpărare, decât orice țară din America de Sud și Africa și decât majoritatea statelor din Asia, potrivit FMI. [...]

Unii susțin că Europa nu mai este capabilă să concureze cu cele mai puternice dintre economiile emergente. [...] Țări precum China și India fac progrese remarcabile, însă majoritatea cetățenilor lor trăiesc într-o sărăcie care ar fi de neimaginat în Uniunea Europeană. [...] Statele Unite oferă mai multe oportunități persoanelor talentate, întreprinzătoare și bogate decât Europa. Dar cei care nu intră în aceste categorii o duc mai bine aici. [...] Desigur, există zone întinse precum Canada sau Australia unde se trăiește de asemenea bine, dar populațiile lor relativ reduse (mai mici decât populația Poloniei, de pildă) fac să se impună o comparație cu țări individuale din UE, nu cu întregul continent. Nivelul de dezvoltare atins în Europa este una dintre marile realizări ale umanității. [...] Europenii n-ar trebui să uite niciodată că cei mai mulți oameni de pe această lume ar da orice să poată trăi ca ei. Așa că cei care au norocul să trăiască într-un loc care aduce cel mai mult cu raiul pe Pământ ar trebui să aprecieze mai mult ceea ce au și să fie mai puțin pesimiști cu privire la viitorul acestui continent.

(The Guardian, Remi Adekoya 19 September 2012)

Clasa va fi împărțită în două grupe în vederea unei dezbateri. O grupă va fi pentru, iar cealaltă împotriva opiniilor exprimate în articol. Fiecare grupă va citi textul și își va construi argumente pentru a-și susține punctul de vedere.

Până în acest moment ați parcurs următoarele subiecte:

⇒ **Drepturile Omului;**

⇒ **Importanța combaterii discriminării**

Cuvinte cheie

Diversitate culturală

Libera circulație a
persoanelor

Migrația

Prejudiciu

Limbi
străine**Timp**Obligativ
și opțional:
1-3 ore**Conținut**Patrimoniile culturale
din Uniunea
EuropeanăDreptul la libera
circulație: Acordul
Schengen

Turismul în Europa

Populații străine care
trăiesc în țara taDiferite limbi din
Uniunea EuropeanăStatistici cu privire la
mobilitatePrograme europene
pentru tineriCuvinte asemănătoare
în limbi diferite

Identitate socială și diversitate culturală

1. Introducere

Migrația, identitatea socială, mobilitatea și diversitatea culturală sunt teme intens discutate la nivelul U.E. Mulți tineri au cunoscut alte țări din UE în vacanțe sau datorită experiențelor avute prin intermediul școlilor sau universităților. Mobilitatea la nivel european, limbile străine, cunoștințele de bază despre UE și competențele interculturale sunt de așteptat să fie introduse în activitățile din alte țări Europene. În acest modul, veți înțelege pe de-o parte, valoarea patrimoniului cultural european și pe de altă parte, veți conștientiza mai bine dimensiunile interculturale.

2. Patrimoniile culturale din Uniunea Europeană: identitate și diversitate

Cetățenii Europeni ar trebui să știe și să aprecieze patrimonial cultural moștenit de-a

lungul secolelor: este o moștenire prin care Europa, în diversitatea sa, împărtășește o identitate comună. Europa dispune de o significantă diversitate culturală: arhitectură antică, clădiri, colecții de artă, orașe istorice, muzee, care atrag milioane de turiști în fiecare an.

Comisia Europeană afirmă că patrimonial cultural este punctul de referință prin care ne raportăm la trecut. Ne ajută să ne înțelegem istoria și descendența care ne leagă ca popoare. Dar, în opinia Comisiei Europene, patrimoniul nostru este, de asemenea, o parte integrată a prezentului și viitorului nostru. Pentru Uniunea Europeană, conservarea patrimoniului cultural este de mare importanță; patrimoniul artistic, cultural și natural sunt esențiale pentru dezvoltare, pentru coeziunea socială și pentru crearea unui sentiment de apartenență. Patrimoniul trebuie considerat o moștenire pe care o primim din trecut pentru a o transmite generațiilor viitoare. Este un concept complex care identifică mai multe categorii: patrimoniu material (UNESCO, *Convenția privind protejarea patrimoniului mondial cultural și natural*, 1972) și patrimoniu imaterial, care înglobează diverse forme de activitate (UNESCO, *Convenția pentru ocrotirea patrimoniului cultural imaterial*, 2003).

Sursa și mai multe informații:
http://ec.europa.eu/culture/our-policy-development/cultural-heritage_en.htm

Împărțiți clasa în echipe. Fiecare echipă trebuie să identifice și să noteze un exemplu de patrimoniu cultural din fiecare dintre țările membre ale UE. Echipa care găsește cele mai multe exemple câștigă.
Resursele internetului pot fi accesate.

3. Turismul în Europa

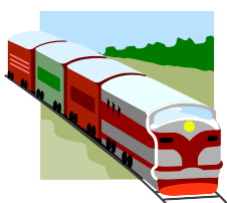
Patrimoniul cultural este unul dintre cele mai atractive aspecte pentru vizitatori. Turismul devine un element din ce în ce mai important în viața cetățenilor europeni. Europa este destinația turistică principală la nivel mondial; prin urmare, turismul joacă un rol important în dezvoltarea multor regiuni europene. Este însă esențial pentru Uniunea Europeană să promoveze un turism sustenabil și responsabil, deoarece este o activitate care implică patrimoniul cultural și natural, tradițiile și culturile.

Mai multe informații:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Tourism_trends
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/tourism/index_en.htm

• Știți ce este InterRail?

Așa cum putem vedea, Europa este cel mai populară destinație pentru călătorit. De aceea ne putem aștepta la numeroase oportunități din partea infrastructurii de transport. Încă din anii 70 InterRail este unul din programele create pentru a facilita călătoriile prin Europa. Acesta constă într-un bilet de tren special și flexibil– care nu este valabil în țara de reședință– care asigură libera circulație a persoanelor în 30 de țări Europene.

Studiu de caz. Găsiți informații cu privire la conceptul “InterRail”.

Planificați-vă o călătorie de vis prin InterRail pentru vara viitoare.

Ce țări ați vrea să vizitați? De ce?

Cu cine doriți să călătoriți?

Cât vă propunți să cheltuiți?

Unde veți domi?

Părinții voștri au călătorit cu InterRail? Dacă da, când? Unde au călătorit?

.....

4. Libera circulație a persoanelor și Acordul Zonei Schengen

Astăzi, posibilitatea de a călători pe teritoriul Uniunii Europene este facilitată de desființarea controalelor de frontieră și de introducerea monedei unice. Libera circulație a persoanelor este unul dintre drepturile fundamentale, alături de libera circulație a bunurilor, serviciilor și capitalului, asigurate prin

tratatele europene. Acordul Schengen a fost introdus inițial pentru a promova comerțul și interesele economice, dar mai târziu a fost extins și generalizat pentru libertatea de mișcare a cetățenilor europeni. Datorită acordului Schengen, semnat pe 14 Iunie 1985 și ulterior prin

Tratatul de la Maastricht (1992) cetățenii europeni, spre deosebire de cetățenii statelor terțe, se pot deplasa liberi și își pot stabili reședința oriunde în cadrul comunității europene. În momentul de față, Zona Schengen include majoritatea statelor UE cu excepția României, Bulgariei, Ciprului, Irlandei și a Marii Britanii. Pe de altă parte Islanda, Norvegia, Elveția și Liechtenstein, care nu sunt state UE, au aderat la spațiul Schengen.

Sursa și mai multe informații:

[http://europa.eu/legislation_summaries/justice_free_dom_security/
free_movement_of_persons_asylum_immigration/
l33020_en.htm](http://europa.eu/legislation_summaries/justice_free_dom_security/free_movement_of_persons_asylum_immigration/l33020_en.htm)

5. Europa multiculturală

Știați că?

Cu doar 0,27% din totalul de 20.121.641 locuitori, România este țara UE cu cei mai puțini imigranți, dar numărul emigranților este de peste un milion

(Conform Institutului Național de Statistică).

Europa a devenit o destinație a emigranților. În ultimii ani, continentul european s-a

confruntat cu creșterea imigrației și cu mari schimbări demografice. Dacă la începutul anilor 1900, europenii plecau spre Americi sau spre Australia în căutarea unor condiții de viață mai bune, astăzi gestionarea fluxului de imigranți, legali sau ilegali, împreună cu procesul de integrare constituie o prioritate a Uniunii Europene.

Mulți dintre cei care trăiesc în țări din lumea a treia sau în țări care au făcut parte din blocul sovietic încearcă să emigreze în Uniunea Europeană datorită economiei mult mai dezvoltate.

Factori determinanți: Cauzele emigrării

Condiții politice: război, genocid, persecuții etnice, religioase sau politice;

Factori economici: șomaj; sărăcie;

Condiții de mediu: cutremur, deșertificare, inundații, foamete.

Factori care atrag: Cauzele imigrării

Condiții Politice: stabilitate politică, democrație, securitate, libertăți religioase, libertatea de expresie;

Factori economici: oportunități de muncă, condiții mai bune de viață și sănătate, educație;

Factori de mediu: condiții meteo favorabile, fertilitatea solului.

De fapt, migrația poate fi o alegere liberă sau în majoritatea cazurilor, o soluție forțată pentru căutarea unui viitor mai bun. Atât contextul istoric, cât și variabilele sociale și economice trebuie luate în considerare pentru a înțelege cauzele migrației. Emigranții sunt persoane care își părăsesc țara de origine pentru a se stabili în altă țară. Cele mai recente estimări prezintă faptul că în lume sunt 214 milioane de oameni, 3% din populația globului (2010), care locuiesc în afara țării lor de origine. Multe persoane aleg Europa ca destinație în speranța de a-și construi o viață mai bună.

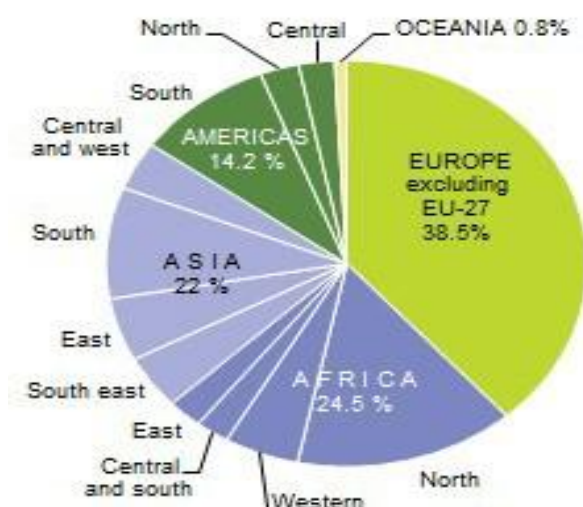
Știați că?

Cu doar 0,27% din totalul de 20.121.641 locuitori, România este țara UE cu cei mai puțini imigranți, dar numărul emigranților este de peste un milion (Conform Institutului Național de Statistică).

De gândit!

Dacă ne uităm la figura alăturată (sursa: Eurostat, 2012), cea mai mare parte a acestei populații provine din țările europene care nu fac parte din UE-27 (38,5%), apoi din Africa (24,5%), Asia (22%), America (14,2%) și Oceania (0,8%).

În opinia voastră, de ce cea mai mare parte a populației vine din afara UE-27?

Află care este situația în țara ta.

Care este procentajul de imigranți din țara ta?

Uniunea Europeană devine un spațiu multi-etnic, multirasial și multicultural.

Efectele acestor diferențe culturale sunt variate și includ noi forme de integrare.

Sursa și alte informații:

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

<http://www.ohchr.org/EN/Issues/Migration/Pages/MigrationAndHumanRightsIndex.aspx>

<http://www.unfpa.org/pds/migration.html>
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=K S-SF-12-031

Coexistența persoanelor de diferite culturi pot ridica probleme sociale, care pot influența sau crea stereotipuri, prejudicii și discriminări. Conceptul de stereotip se referă la un set de perspective și generalizări, răspândit în rândul oamenilor, cu privire la anumite caracteristici atribuite unui grup specific sau unei alte persoane.

Stereotipurile cu privire la vârstă, gen, culoarea pielii, religie sau naționalitate, tind să nu reflecte corect realitatea; acestea duc la păreri, evaluări și judecăți greșite. Stereotipurile și prejudecățile pot fi un obstacol pentru

integrare. Pe baza a existenței a multor prejudicii și clișee, străinii, în general dacă ei sunt imigranți, sunt de cele mai multe ori asociați cu delicvența, crima organizată sau probleme sociale. Pentru a preveni stereotipurile este nevoie să interacționezi în mod pozitiv cu persoane din alte medii culturale și să înțelegi cât mai multe despre mediul din care provin.

Într-un context multicultural este important să dezvoltăm un respect reciproc care reprezintă premisa construirii unor atitudini comune. Multiculturalismul se referă la o societate în care locuiesc mai multe culturi, fiecare cu identitatea proprie. Toleranța, respectul și dialogul sunt cuvintele-cheie pentru a evita rasismul și xenofobia.

De gândit

Stereotipurile privind țara ta

Împarte clasa în două grupuri heterogene în care să se afle studenți din diferite grupuri etnice. Fiecare grup trebuie să identifice 3 stereotipuri cu privire la diferite popoare (ex: Englezii, Spaniolii, Italienii)

.....

Apoi discutați cu profesorii și colegii cât de mult se simt reprezentați de aceste stereotipuri.

6. Limba vecinului tău

Ca să te simți ca un cetățean european, trebuie să poți comunica cu alții. Uniunea Europeană are o mare varietate de limbi. Se vorbesc 24 de limbi diferite: bulgara, ceha, croata, daneza, olandeza, engleza, estona, finlandeza, franceza, germana, greaca, irlandeza, italiana, letona, lituaniana, maghiara, malteza, poloneza, portugheza, româna, slovaca, slovena, spaniola și suedeza. Totuși, majoritatea acestor limbi fac parte din aceleași familii sau grupuri: există limbi romanice (ex: italiana, franceza, româna, spaniola, portugheza), limbi germanice (ex: germana, engleza) și limbi slave (ex: slovaca).

Pe lângă limbile oficiale, există multe altele care sunt ocrotite în Europa. Articolul 22 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene spune

următoarele: „Uniunea respectă diversitatea culturală, religioasă și lingvistică.”

Astăzi există circa 60 de limbi regionale și peste 175 vorbite de imigranți. Dar se pare că numai 54% din populația europeană (sursa: Eurobarometru, 2012) are capacitatea de a comunica într-o limbă străină. Cunoașterea unei alte limbi este un atu pentru oricine, deoarece îți permite nu doar să stabilești o relație cu persoane din alte țări, ci îți oferă și posibilitatea să studiezi un timp în străinătate, să călătorești înțelegând limba locală și să găsești un loc de muncă într-o altă țară.

Sursa și alte informații:
http://ec.europa.eu/languages/languages-of-europe/eu-languages_en.htm

Tineret în Acțiune este un program creat de Uniunea Europeană pentru tineri între 13 și 30 de ani. Programul dorește să promoveze cetățenia europeană activă, solidaritatea și toleranța în rândul tinerilor europeni și să încurajeze implicarea acestora în construirea viitorului Uniunii (<http://eacea.ec.europa.eu/youth/>).

Tineretul în Mișcare este un program care urmărește să îmbunătățească nivelul de educație și capacitatea de inserție profesională, să reducă șomajul și să crească rata de ocupare în rândul tinerilor. Acest program face parte din strategia Europa 2020 (http://ec.europa.eu/youthonthemove/about/index_en.htm).

Programul Erasmus este Schema de Acțiune a Regiunii Europa pentru Mobilitatea Studenților din Universități. Grație acestui program, demarat în 1987, studenții înscriși la o universitate pot desfășura un stagiul de studii recunoscut legal într-o universitate străină (http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/erasmus_en.htm).

Activități de învățare: cum să rezolvi sarcina?

1. Discutați semnificația patrimoniului cultural al UE

Împărțiți clasa pe grupe. Fiecare grupă trebuie să găsească următoarele informații:

- Este conservat patrimoniul cultural din țara ta/ orașul tău?
- Ce orașe cunoașteți ca făcând parte din Patrimoniul Mondial?
- Când au fost incluse de UNESCO în Patrimoniul Mondial?.....
- De ce au fost incluse în Patrimoniul Mondial?

Prezentați informațiile obținute colegilor.

Ca rezultat la prezentările făcute puneți în discuție următoarele întrebări:
De ce ocrotește Uniunea Europeană diversitatea culturală și lingvistică în Statele Membre?

Pentru mai multe informații puteți accesa următoarele pagini web:

<http://portal.unesco.org/es/ev.php->

[URL_ID=45692&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html](http://portal.unesco.org/es/ev.php-URL_ID=45692&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//>

[TEXT+REPORT+A6-2006-0260+0+DOC+XML+V0//EN](http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A6-2006-0260+0+DOC+XML+V0//EN)

http://europa.eu/pol/cult/index_en.htm

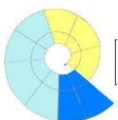
2. Propunem o călătorie la...

Clasa va fi împărțită în grupe de elevi. Fiecare grupă va alege un oraș dintr-o listă de orașe europene și va organiza o călătorie de 4 zile într-acolo. În fiecare grupă se vor repartiza următoarele roluri: a) ghid turistic; b) expert gastronomic; c) organizatorul călătoriei; d) responsabilul de cazare.

Ghidul turistic trebuie să obțină informații despre oraș și să selecteze cinci sau șase locuri de vizitat (monumente, parcuri, muzee etc.).

Organizatorul călătoriei trebuie să caute informații, să evalueze prețurile și să selecteze companiile de transport (aerian, terestru sau naval) pentru a călători spre orașul ales.

Responsabilul de cazare trebuie să caute informații, să evalueze prețurile și să selecteze hoteluri pentru șederea în orașul respectiv.

Expertul gastronomic trebuie să obțină informații și să compare prețurile meselor și restaurantelor din oraș.

3. Găsiți cuvinte asemănătoare în diverse limbi:

Italiană	Engleză	Germană	Portugheză	Română	Spaniolă	-
Mamma						
	Europe					
		Schule				
				Acasă		
					Gracias	
			Filho			

4. Proiect de cercetare

1. Scrie un articol pentru ziarul școlii sau pentru un ziar local și descrie o situație de discriminare (etnică, rasială etc.).

Ce ai propune pentru a schimba această situație?

2. Scrie un articol pentru ziarul școlii sau pentru un ziar local și descrie un exemplu de toleranță multiculturală și respect reciproc.

Ai acoperit acum următoarele subiecte:

- ▷ Sensul patrimoniului cultural; imigrația; multiculturalism;
- ▷ Avantajele de a călători, de a studia și a lucra în Europa, în afara granițelor propriiei țări;
- ▷ Posibilele cauze ale migrației;
- ▷ Importanța unui mediu multicultural;
- ▷ Importanța cunoașterii unor limbi străine.

Cuvinte cheie

Uniunea Europeană și valorile acesteia, responsabilitățile asumate

Euro

Reguli europene elementare pentru viața de zi cu zi

Reglementările UE

Timp Obligatoriu și opțional:

2h pentru

“Ce este U.E.”

1h pentru

“Impactul

U.E. în viața de zi cu zi”

Conținut

Statele membre ale U.E.

Populația U.E. și suprafața pe care o ocupă față de restul lumii

Cu ce se confruntă U.E.?

Euro

Suveranitate

Simbolurile U.E.

Utilizarea hărții U.E. Interactive

Ce este Uniunea Europeană?

Impactul UE în viața de zi cu zi

1. Introducere

Oamenii fac zilnic o mulțime de lucruri: studiază, se deplasează cu mijloacele de transport în comun sau privat, cumpără haine sau alimente, băaturi sau medicamente, participă la diverse evenimente, vizitează orașe, se plimbă în parcuri etc. Unele aspecte ale acestor activități sunt reglementate de către Uniunea Europeană (de exemplu—vârsta minimă la care tinerii pot consuma alcool). Prin diverse regulamente, directive și decizii, instituțiile Uniunii Europene încearcă să protejeze calitatea vieții cetățenilor săi și să le dea posibilitatea tinerilor să se exprime (de exemplu—tinerii pot decide cu care părinte vor să locuiască în cazul unui divorț). Grație acestui modul, veți putea analiza impactul directivelor și normelor UE în viața de zi cu zi a cetățenilor Uniunii Europene și, totodată, veți conștientiza valoarea și datoriile pe care le implică apartenența la Uniunea Europeană.

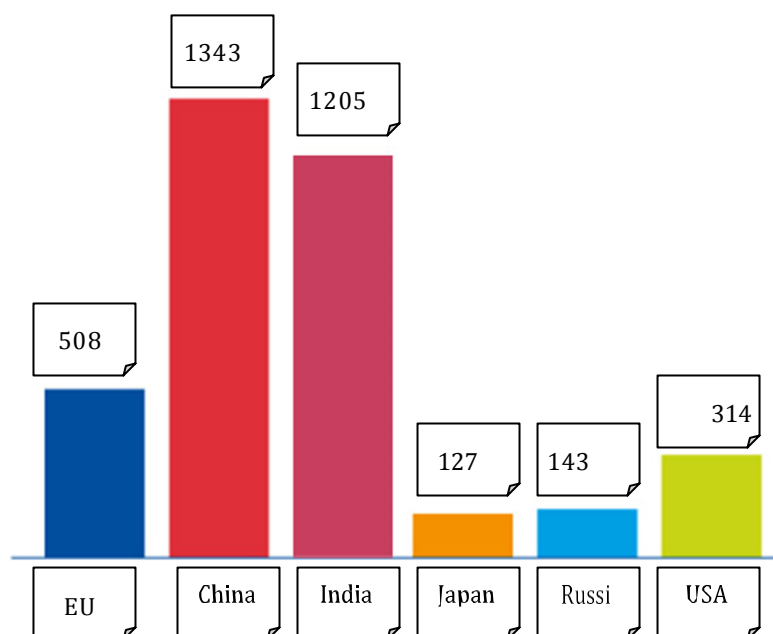
2. Uniunea Europeană: Statele membre, populația și suprafața

Uniunea Europeană este o uniune politică și economică a 28 de state membre. Dezvoltarea U.E. cuprinde o istorie a extinderi de la șase țări membre, câte erau la origine, la 28 în momentul actual. Uniunea Europeană are 508 milioane de locuitori și grație diferitelor politici (dezvoltare socială, agricultură, transport, economie și finanțe, afaceri externe, bunăstare, cultură, justiție, dezvoltare locală, cercetare) poate fi definită ca un spațiu al libertății, securității și justiției.

De gândit

Citind graficul de mai jos, explicați datele și comparați diferitele situații. Extrageți concluziile și găsiți informații despre locuitorii fiecărui stat membru. Aruncați o privire la : http://europa.eu/abc/euslides/index_en.html

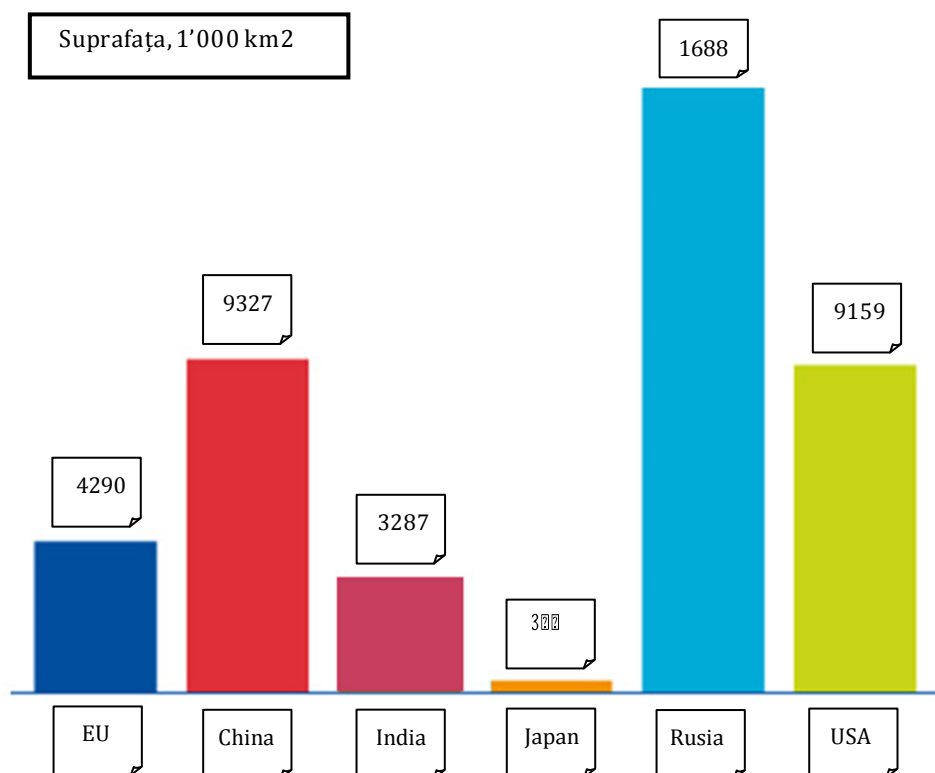
Sursa: The EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

Comparați graficul de mai jos cu cel anterior.

1. Există vreo relație între populația și suprafața unui teritoriu?

2. Care credeți că este rolul U.E. în contextul global?

.....

Sursa: The EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

Puteți căuta informații cu ajutorul următoarelor surse:

1. Manuale;
2. Ziare și reviste;
3. Centre de documentare despre U.E.;
4. Vizionând anumite programe TV;
5. Navigând pe internet.

**Un joc de
memorie:**

[http://europa.eu/europago/
games/memory/memory.jsp?
language=en](http://europa.eu/europago/games/memory/memory.jsp?language=en)

Internetul este un instrument util însă este foarte important să selectați cu atenție sursele și materialele în funcție de credibilitatea lor. Nu toate informațiile descoperite pe internet sunt adevărate.

3. Simbolurile Uniunii Europene

Un steag pentru 28 de state membre.

Steagul U.E. conține doisprezece steluțe aurii pe un fundal albastru: cercul este

un simbol al unității și armoniei de la nivelul populației U.E. . Nu există o corespondență între numărul de stele și numărul statelor membre însă numărul 12 face trimitere la ideea perfecțiunii și a armoniei.

Sursa și mai multe informații la:

http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_en.htm

Un singur motto pentru 28 de state membre.

Cum ai reprezenta printr-o imagine motto-ul U.E.? Desenați 2-3 imagini care ar putea fi relevante pentru țara voastră.

“Unitate în diversitate” este motto-ul utilizat începând cu anul 2000. Aceste cuvinte reprezintă lungul process de construcție a U.E. în contextual armonizării diferitelor tradiții, culturi și limbi.

Sursa și mai multe informații la:

http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/motto/index_en.htm

Un singur imn pentru 28 de state membre.

Beethoven

Imnul Uniunii Europene (Simfonia a IX-a) a fost compus în 1823 de Ludwig van Beethoven. Beethoven a transpus în muzică poemul „Odă bucuriei”, scris în 1785 de Friedrich von Schiller. Poemul exprimă viziunea idealistă a lui Schiller despre frăția dintre oameni, viziune împărtășită și de Beethoven.

Sursa și mai multe informații la:

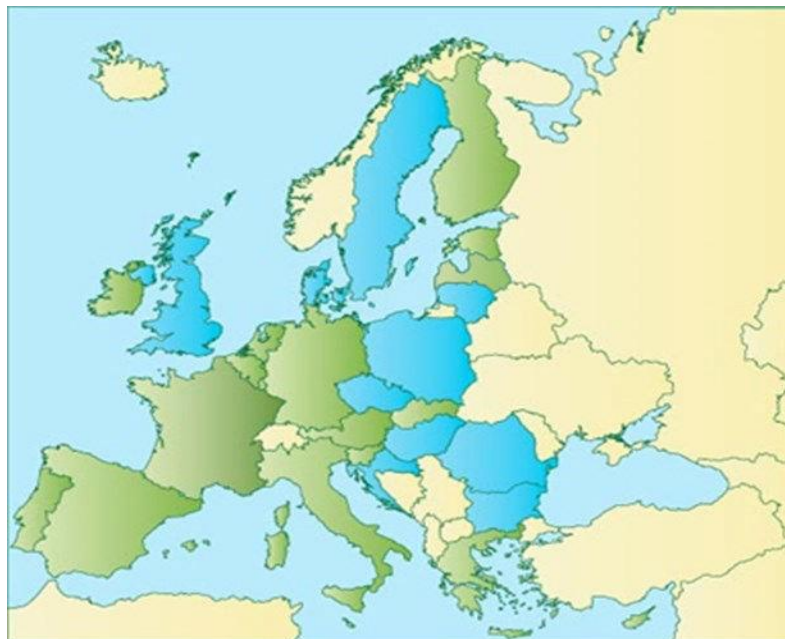
http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/anthem/index_en.htm

De gândit

Unele state sunt membre U.E. însă nu au adoptat ca monedă Euro. Priviți harta alăturată și identificați statele în care nu este folosită moneda europeană.

4. O singură monedă pentru europeni

Sursa: The EU in slides, (ultima accesare 19.2.2014)

Adoptarea monedei unice euro (monedele și bancnotele au intrat în circulație la 1 ianuarie 2002) a fost un important pas în procesul de cooperare europeană, facilitând comerțul internațional și consolidând poziția UE pe scena internațională. Moneda euro a făcut posibilă mobilitatea și achiziționarea de bunuri fără a se mai pune problema schimbului valutar. Totuși, uitându-ne pe harta UE, vom remarca următoarea distincție: țările colorate în verde folosesc moneda euro, în timp ce țările colorate în albastru, nu. Zona euro se referă, de fapt, doar la statele (17 la număr) care au introdus moneda euro. O instituție importantă în domeniul politicii monetare este Banca Centrală Europeană, cu sediul în Frankfurt, Germania. Această instituție acționează independent de guvernele naționale ale Statelor Membre: rolul său este de a asigura stabilitatea prețurilor și de a controla ratele dobânzilor la nivelul UE.

Sursa și mai multe informații la:

<http://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>

http://europa.eu/abc/12lessons/lesson_7/index_en.htm and

http://europa.eu/abc/euslides/index_en.htm

De gândit

Care sunt preocupările Uniunii Europene?

Legislație
Moneda unică – euro
Economie, muncă, finanțe
Solidaritate
Securitate și siguranța alimentelor
Relația dintre Statele Membre
Relația cu celelalte state ale lumii
Comunicații, cultură, interculturalitate
Educație etc.

5. Uniunea Europeană în viața de zi cu zi

V-ați întrebat vreodată cum vă influențează Uniunea Europeană viața de zi cu zi? V-ați gândit ce înseamnă Uniunea Europeană pentru voi?

Libera circulație

Pacea

Ro

Asigurare medicală

Oferiți și alte exemple, pe care le întâlniți în viața de zi cu zi, adaugați-le apoi în cercul albastru și discutați-le alături de ceilalți colegi.

De gândit

Să aprofundăm ! Alegeți cel puțin două din următoarele activități

Mass media oferă suficient de multe informații despre Uniunea Europeană?

Urmăriți știrile timp de 3 zile și luați notițe despre acele știri care afectează U.E. Realizați un poster și discutați cu prietenii.

Ați vizionat vreodată filme produse în state ale U.E. ? În ce țări erau filmate?

Ați citit vreodată opere scrise de autori din alte țări membre ale U.E.?
Dacă da, care sunt acei autori și din ce țări sunt/erau? Ți s-au părut interesante operele citite?

Scrieți un scurt rezumat al unei opere preferate scrise de un autor din al stat UE...

6. Legislația U.E.

Studiu de caz

1. Dacă achiziționați un produs și ulterior nu vă mai place, puteți să îl restituiți în țara dumneavoastră ? Câte zile puteți să îl folosiți înainte de a îl returna? Există excepții cu privire la returnarea produselor ?

Accesați link-ul: http://europa.eu/youreurope/citizens/index_en.htm

2. Care sunt standardele pe care trebuie să le îndeplinească o jucărie pentru a putea fi vândută în spațiul U.E. ? După ce ați găsit informațiile necesare, verificați pe etichetele unor jucării dacă acestea îndeplinesc sau nu cerințele stabilite de U.E.

http://europa.eu/legislation_summaries/consumers/consumer_safety/o0009_en.htm

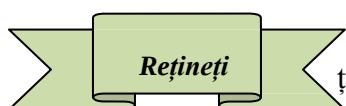
Consultă reglementările UE pentru o selecție adecvată a informațiilor și o analiză coerentă.

Principalul obiectiv al Uniunii Europene este integrarea progresivă a sistemelor economice și politice ale Statelor Membre și crearea unei piețe unice bazate pe libera circulație a bunurilor, persoanelor, capitalului și serviciilor. Pentru aceasta, Statele Membre ale Uniunii Europene cedează voluntar o parte din suveranitatea lor în conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), care împuternicește

instituțiile UE să adopte legi. Aceste legi (regulamente, directive și decizii) au întâietate față de orice lege națională și sunt obligatorii la nivel național. UE emite, de asemenea, instrumente fără caracter obligatoriu,

recomandări și opinii, precum și norme care reglementează activitatea instituțiilor și programelor UE etc.

Uniunea Europeană este o structură supranațională aparte, compusă din state independente, care cedează voluntar o parte din suveranitatea sau puterea lor politică. Din această cauză, Uniunea Europeană este diferită de alte structuri internaționale.

Ce sunt regulamentele U.E.?

Regulamentele sunt forma cea mai directă a legislației UE; de îndată ce sunt adoptate, ele au forță juridică obligatorie la nivelul fiecărui Stat Membru, alături de legislația internă. Punerea în aplicare a regulamentelor UE se face fără ca guvernele naționale să întreprindă vreo acțiune. Regulamentele sunt diferite de **directive și decizii**.

Ce este o directivă U.E.?

Directivele UE stabilesc anumite obiective finale care trebuie să fie realizate în fiecare Stat Membru. Guvernele naționale trebuie să-și adapteze legislația astfel încât să atingă aceste obiective, fiecare guvern având libertatea de a lua măsurile pe care le dorește. Directivele privesc una, mai multe sau toate țările europene. Fiecare directivă fixează data până la care legislația internă trebuie adaptată, oferind guvernelor naționale timpul necesar pentru acest lucru. Directivele sunt date pentru uniformizarea legislațiilor interne ale țărilor din UE, fiind foarte frecvente în aspectele legate de funcționarea pieței unice (de exemplu, standardele privind siguranța produselor).

Ce sunt deciziile U.E.?

„Deciziile” sunt legi europene care se referă la anumite cazuri. Deciziile sunt adoptate de către Consiliul UE (uneori împreună cu Parlamentul European) sau de către Comisie. Destinatarii unei decizii pot fi Statele Membre sau actori privați, care fie trebuie să se supună deciziei, fie beneficiază de anumite drepturi. Decizia este un act obligatoriu și, spre deosebire de regulamente, se adresează anumitor părți.

Ce sunt “măsurile naționale de implementare”?

Acestea sunt texte adoptate oficial de autoritățile dintr-un Stat Membru pentru includerea prevederilor unei directive în legislația internă. Aceste texte sunt examinate de instituțiile avizate ale UE pentru a avea garanția că toate măsurile cerute în directive vor fi implementate pe plan intern.

Sursa și mai multe informații la:
http://ec.europa.eu/eu_law/index_en.htm
http://europa.eu/eu-law/decision-making/procedures/index_en.htm

Activități de învățare: cum rezolvăm cerința?

1. Să încercăm să utilizăm limbajul audio-vizual

Clasa va fi împărțită în grupe mici. Fiecare grupă creează un material scris însoțit de imagini și sunete pe o anumită temă sau situație din UE, apoi îl prezintă celorlalte grupe. Dacă doriți, puteți crea acest material și în altă limbă europeană pentru a-l prezenta altor școli europene.

Să ne gândim la conceptual de “spațiu comun”

Credeți că Europa este o patrie comună? Explicați de ce da sau nu.

.....

Locuri în U.E.

Găsiți o imagine a principalului punct de atracție din orașul

vostru. Încercați să găsiți conexiuni cu alte puncte de atracție din alte țări europene.

Puneți aici o imagine din orașul vostru

Mâncăruri europene

Știți cum se numește faimoasa pâine franțuzească?

.....

Ați încercat vreun fel de mâncare italienească?

.....

În ce țară găsiți „paella”? Dar „porridge”?

.....

Ce credeți că e „mămăliga”?

.....

Verificați răspunsurile cu prietenii și familia.

2. Proiect de cercetare

Uniunea Europeană a văzut începutul crizei financiare și economice în 2009. În 2011 datorită internetului și rețelelor sociale, mișcarea "Indignados" a început în Spania. Cercetați evenimente similare și spuneți ce credeți despre de ce sau de ce nu ați dori să vă alăturați unor astfel de mișcări.

3. "Europa Puzzle"

Utilizați un computer , internetul sau coli de hârtie pentru a construi Europa. Decupați harta pe liniile granițelor dintre statele membre : <http://www.bpb.de/fsd/europapuzzle/>

4. Căutând informații despre statele U.E.

Clasa este împărțită în grupuri mici. Fiecare grup cere celorlalți cel puțin două întrebări despre: ocuparea forței de muncă — speranța de viață — religie — datorii publice — cheltuieli militare—nivelul de educație și formare.

Ați acoperit acum următoarele subiecte:

- ⇒ **Statele Membre ale U.E. – suprafață și populație**
- ⇒ **Ce implicații are U.E. în viața de zi cu zi**

Cuvinte cheie

Cetățenia europeană

Mediul social

Proprietatea comună/
publică**Timp:**
Obligatou și
opțional: 3h**Conținut**Drepturile și
îndatoririle cetățenilor

Europa aproape de noi

Europa 2020

Informații despre
mediul nostru socialCum construim o
judecatăÎntreținerea
proprietății publiceDe unde își primește
UE banii și cum
îi cheltuiește

Cetățenia Europeană

1. Introducere

Obiectivele Uniunii Europene nu se limitează la stabilirea pieței comune. Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht, 1992) și tratatele ulterioare (de exemplu, Tratatul de la Amsterdam)

nu vorbesc doar despre chestiuni economice, ci și despre cetățenie și despre drepturile „cetățenilor europeni”.

Instituționalizarea „cetățeniei europene” urmărește să promoveze identitatea europeană, să

stimuleze implicarea cetățenilor în procesul de integrare și să stabilească drepturile și îndatoririle din viața de zi cu zi. Trebuie să luăm aminte, de exemplu, faptul că proprietatea publică nu este doar pentru folosul nostru individual ci și pentru folosul celorlalți. În paginile următoare, elevii vor afla mai multe despre avantajele pe care le presupune calitatea de „cetățean european” în anumite circumstanțe și la luarea unor hotărâri.

Accesați video-ul:

<http://europa.eu/citizens-2013/en/home>

2. Cetățenia Europeană

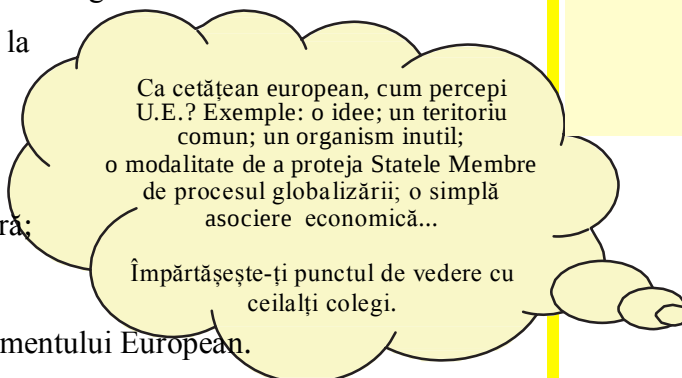
Un cetățean are drepturi civile și se bucură de libertate, fie că e bărbat, fie că e femeie. Calitatea de cetățean al Uniunii Europene conferă o serie de drepturi fundamentale și politice, precum dreptul de a te deplasa, de a trăi și de a lucra în oricare țară din UE. Cetățenia Uniunii Europene a fost introdusă de Tratatul de la Maastricht din 1992 și reprezintă o piatră de bază în procesul de construcție a comunității europene. Aceasta presupune că orice persoană care are cetățenia

unui Stat Membru este totodată un cetățean al Uniunii.

Patru drepturi fundamentale decurg din cetățenia europeană:

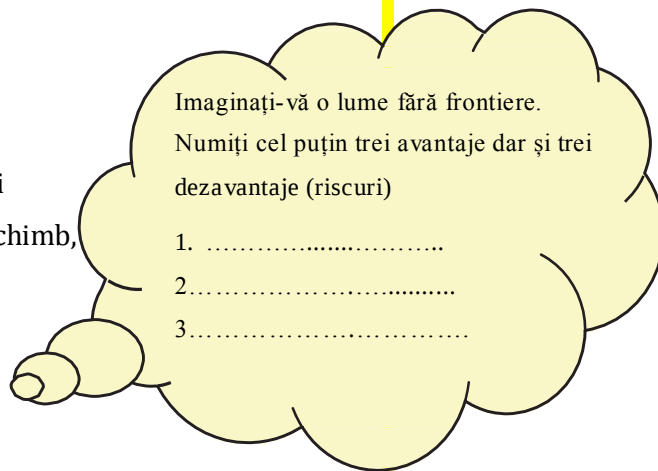
1. Libertatea de a te deplasa și de a-ți stabili domiciliul pe teritoriul Statelor Membre;
2. Dreptul de a vota și de a candida la alegerile locale din Statul Membru în care ai domiciliul și la alegerile pentru Parlamentul European;
3. Protecție diplomatică și consulară;
4. Dreptul de a adresa petiții Parlamentului European.

Cetățenia U.E. doar o completează pe cea națională, nu o înlocuiește!

3. Libertățile Europene

După cum știți, datorită Acordului Schengen granițele între țările europene sunt acum deschise, cu câteva excepții. Vămile și controalele polițienești la frontiere au fost abolite în multe țări din UE; în schimb, au fost întărite controalele la frontierele externe. Cooperarea dintre structurile polițienești ale Statelor Membre a fost de asemenea extinsă.

La nivel european funcționează nu numai **libera circulație a persoanelor**, care permite cetățenilor să desfășoare studii și/sau să lucreze pe teritoriul UE. Tratatul a instituit și alte libertăți, care se aplică pieței interne (fosta piață comună): libera circulație a **bunurilor, serviciilor și capitalului**. Crearea acestui spațiu deschis este o componentă importantă a procesului de integrare europeană, care a condus la economii separate la o

Sursa și mai multe informații:

http://ec.europa.eu/internal_market/capital/index_en.htm

http://ec.europa.eu/internal_market/top_layer/goods/index_en.htm

http://europa.eu/legislation_summaries/internal_market/single_market_services/index_en.html

singură piață europeană integrată. Acesta este un proces aflat în desfășurare, care a fost făcut posibil prin armonizarea reglementărilor și a legislației.

Ca să detaliem, libera circulație a capitalului reprezintă posibilitatea de a desfășura multe operațiuni financiare în străinătate și de a investi în alte țări europene. În ceea ce privește libera circulație a bunurilor, Statele Membre au voie să introducă restricții doar în cazuri excepționale, de exemplu când ar putea exista un pericol la adresa sănătății sau pentru a-și proteja consumatorii.

De gândit

Europa mai aproape de noi

Faci cumpărături la un magazin din apropiere, luându-ți ceva de mâncare. Ce faci?

a. Te uiți pe etichete? Citești ceea ce scrie acolo despre calitatea produselor? (Informațiile despre alimente sunt prescrise de reglementările europene)

.....

b. Cumperi produse pe care le vezi în reclamele TV?

.....

c. Cumperi produse sustenabile (de exemplu — care nu necesită prea multe ambalaje etc.)?

.....

d. Cumperi doar bunuri din regiunea în care locuiești? De ce? (de exemplu — pentru a reduce poluarea)

.....

e. Cumperi doar produse naționale? De ce? (de exemplu — nu dorești ca străinii să aibă profit în urma cumpărăturilor tale)

.....

f. Te gândești care produs îți oferă cea mai bună calitate la cel mai mic preț (cost—beneficiu), chiar dacă provine dintr-o altă țară?

.....

4. De la Strategia Lisabona la Agenda 2020

Liderii UE au convenit asupra agendei 2020 pentru creșterea pieței unice, pentru depășirea crizei financiare internaționale și pentru a face față provocărilor globalizării. Această strategie se referă la domenii diferite, dar în special economice, sociale și de mediu. Acest program a reprezentat o evoluție de la anterioara strategie de la Lisabona (2000-2010), un plan de creștere, care are scopul de a face Europa o economie bazată pe cunoaștere, grație îmbunătățirii a ratei ocupării forței de muncă și a creșterii atenției asupra mediului (ex. economia verde). Acesta a avut la baza ideea de a promova competitivitatea Uniunii Europene la nivel mondial.

În calitate de cetățeni Europeni, imaginați-vă că veți pleca într-o țară europeană străină.

Împreună cu prietenii, gândiți-vă la o situație și discutați pe baza acesteia. Întrebările de mai jos vă pot fi de folos:

1. Care ar fi motivul plecării: pentru studiu sau pentru a lucra? Dacă pentru un loc de muncă, căutați informații pe portalul european de mobilități de muncă: <https://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>
2. Ce veți face înainte de plecare: ce fel de documente vă vor fi necesare? Câți bani credeți că veți cheltui (euro)?
3. Ce știți despre asigurările de sănătate? Puteți căuta informații la : <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=559> .
4.
.....

De gândit

Știați că unul din obiectivele Agendei 2020 este acela de a reduce rata abandonului școlar sub 10% și acela de a crește până la 40% procentul persoanelor cu vârste cuprinse între 30 și 34 de ani care vor fi finalizat o formă de învățământ superior? Aflați mai multe date despre situația din țara voastră
http://ec.europa.eu/europe-2020/europe-2020-in-your-country/index_en.htm

Source and more information on:

<http://ec.europa.eu/dgs/environment/>

http://ec.europa.eu/clima/policies/brief/eu/index_en.htm

5. Respectarea mediului înconjurător

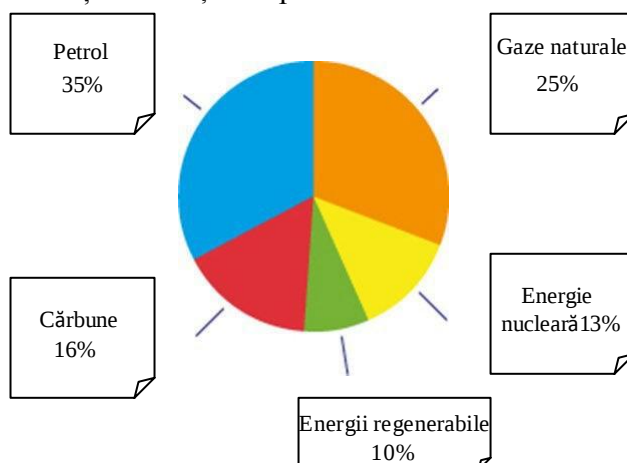
Unul din obiectivele U.E. este acela de a proteja și conserva mediul înconjurător nu doar pentru cei din prezent ci și pentru generațiile viitoare. Din aceste motive, politicile strategice ale U.E. iau în considerare și dimensiunea protective mediului înconjurător pentru a atinge obiectivele agendei 2020. Prioritatea este ca U.E. să se transforme în scurt timp într-o economie producătoare de energie eficientă prin reducerea emisiilor de dioxid de carbon (CO₂) și adoptarea unei legislații pentru a încuraja dezvoltarea sistemelor de

producție a energiilor regenerabile precum energia eoliană, energia solară, hidroenergia etc.

De gândit

Graficul de mai jos arată modul în care sunt utilizate diferite surse de energie în U.E. Citiți graficul și discutați-l împreună cu familia.

Sursa: The EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

Ești un “cetățean verde”? Da/Nu? Explicați de ce.

.....

Cum se prezintă situația mediului înconjurător la voi în oraș? Există politici special adoptate de către municipalități? Vă rugăm să aflați dacă există vreo măsură locală.

.....

6. Informații despre U.E. în propriul mediu social

Observarea țării tale având ca punct de referință alte țări europene este primul pas pentru a implementa, ca cetățean european, cunoștințele tale despre UE.

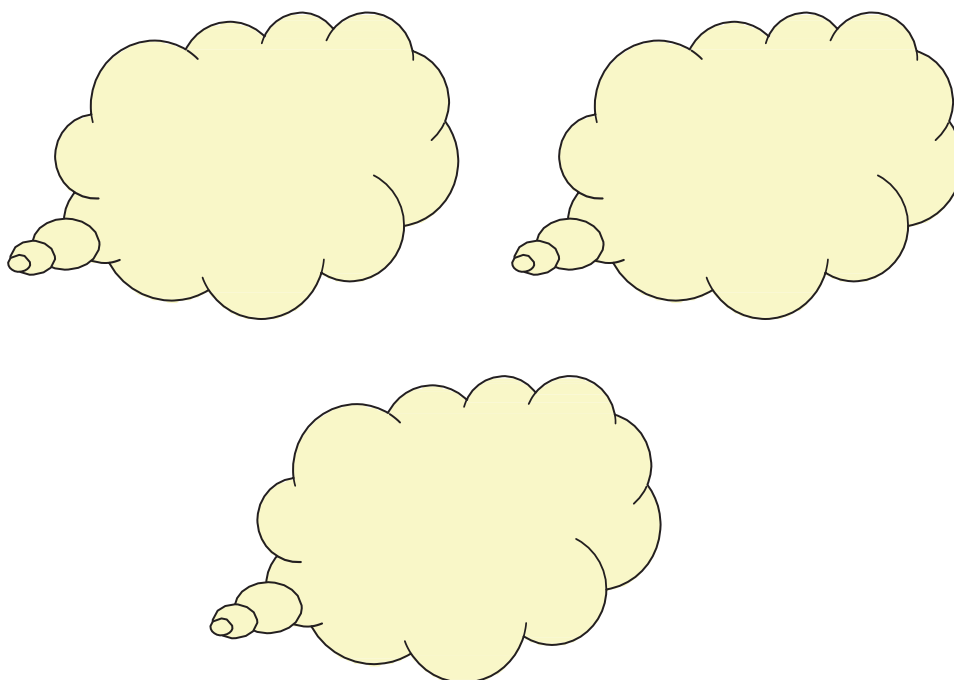
Te rugăm să alegi una dintre sarcinile de mai jos:

- Verifică nivelul de cunoștințe al prietenilor și familiei tale cu privire la Uniunea Europeană și întreabă-i ce cred despre influența pe care o au deciziile UE asupra vieților oamenilor.
- Realizează un interviu cu managerul de vânzări al unei companii sau cu un fermier pe tema comerțului exterior pe care îl desfășoară.
- Vizitează un Centru de Documentare Europeană și adună informații despre călătorii în Europa, școli, viața cotidiană, mediul înconjurător, libera circulație a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalului în UE.

De gândit

Scrie în baloane informațiile pe care le-ai adunat în urma sarcinii alese (3 până la 5 aspecte).

Gândiți-vă cum se construiește un argument

- Adună informații;
- Verifică sursele (sunt de încredere?);
- Identificați legăturile dintre informații;
- Reflectați și comparați;
- Verificați componentele emoționale ale judecăților, etc.;

Previzionați potențialele consecințe pe termen scurt și pe termen lung.

7. Proprietatea publică

Una dintre caracteristicile societăților democratice este căutarea unui echilibru între deținerea de drepturi și îndeplinirea îndatoririlor civice. Trebuie să ținem minte că preocuparea pentru comunitate este o valoare importantă și reprezintă o contribuție cetățenească. Este extrem de important să te preocupe folosirea abuzivă ori deteriorarea proprietății publice, a mediului înconjurător (gunoaie, risipă de apă, focuri în pădure, gropi de gunoi în locuri nepotrivite, scurgeri de substanțe toxice) și a patrimoniului (hârtie, coșuri de gunoi, stâlpi de iluminat stradal, graffiti pe monumente), analizând cauzele și consecințele acestor comportamente și propunând soluții.

Activități de învățare?

1. Folosim în mod adecvat bunurile comunitare?

Probleme	Consecințe*	Cauze	Soluții**

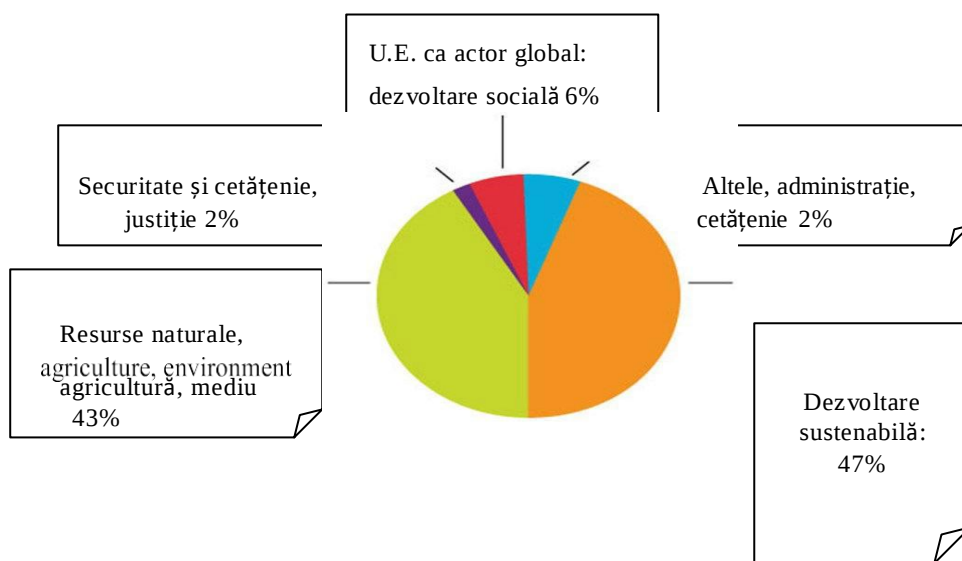
* Personale, sociale, economice, de mediu, culturale, aspect istorice, etc. (Puteți face diferența între cele pe termen scurt și cele pe termen lung.)

** Acțiuni și reguli

8. Venituri și cheltuieli ale Uniunii Europene

În graficul de mai jos puteți observa în ce sectoare sunt investite fondurile U.E.

**Bugetul U.E. 2013: 150,9 € bilioane = 1,13 %
din veniturile naționale brute**

Sursa: The EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

În opinia voastră, de e este domeniul dezvoltării sustenabile cel mai atractiv dintre toate celelalte?

.....

Găsiți informații la: <http://ec.europa.eu/agriculture/>
<http://ec.europa.eu/social/home.jsp?langId=en>
http://ec.europa.eu/dgs/regional_policy/index_en.htm

Ați parcurs până acum următoarele subiecte:

- ⇒ Ce înseamnă cetățenia Europeană;
- ⇒ Libertățile și responsabilitățile de pe piața internă;
- ⇒ Politicile și strategiile europene;
- ⇒ Relația dintre U.E. și dezvoltarea sustenabilă și protejarea mediului înconjurător.

Cuvinte cheie

Pietre de hotar în
evoluția Uniunii
Europene

Timp

Obligativ
și

opțional

1-3h

Conținut

Începuturile
Procesului de
Cooperare
Europeană

Tratatul de la
Roma

Tratatul de la
Lisabona

Istoric

Fondatori

Mitul Europei

Istoria procesului de Cooperare Europeană

1. Introducere

De-a lungul secolelor, Europa a trecut prin numeroase conflicte. Istoria europeană a fost marcată de încleștări care au dus la subjugarea popoarelor.

Însă această istorie a fost și una a depășirii, a cooperării, a solidarității și

integrării. Cetățenii Europei și guvernele

lor ar trebui să învețe din greșelile făcute

în trecut și să-și îndrepte atenția către

viitor, urmărind un proiect politic,

economic și social comun. Un asemenea

proiect trebuie să aibă la bază dialogul și

consensul între Statele Membre. În acest

modul, veți învăța despre istoria Uniunii

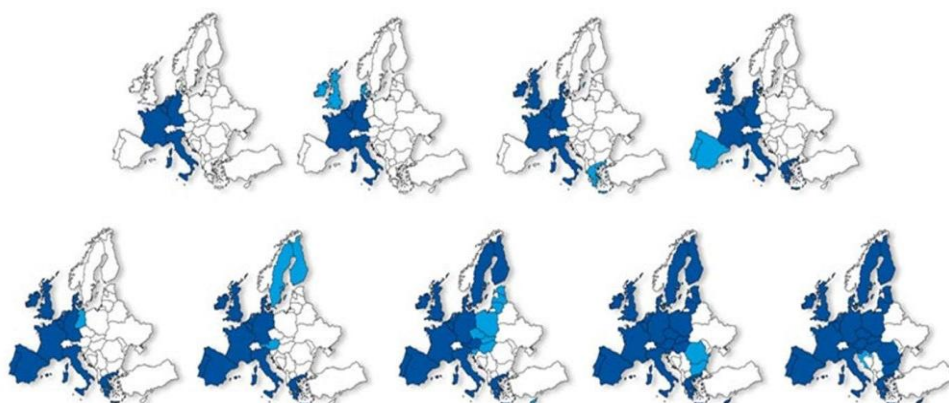
Europene, despre contextul istoric care a dus la crearea acestora și evenimentele care i-au marcat evoluția.

2. Procesul de integrare europeană

Țările europene și-au început procesul de integrare după cel de-al Doilea Război Mondial, pentru a preveni re izbucnirea conflictelor între ele și a promova dezvoltarea economică comună (vezi Planul Marshall etc.). Europa a depus mari eforturi pentru a crea un climat de pace și prietenie după război. Grație **fondatorilor UE**, astăzi trăim pe un continent prosper. La data de 9 mai 1950, ministrul de Externe francez, Robert Schuman, a prezentat o declarație – așa-numita **Declarație Schuman** –, urmărind să inițieze o nouă formă de cooperare politică. Planul lui Schuman era instituirea unui control comun asupra producției de cărbune și oțel din Franța și Germania. Însă apoi și alte țări europene au aderat la acest plan, punându-și în comun industriile de cărbune și oțel, ceea ce a dus la crearea unei baze comune pentru dezvoltarea economică.

Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului (1952) a fost prima organizație pentru cooperare europeană, înființată de Franța, Germania, Italia, Olanda, Belgia și Luxemburg. Apoi, în 1957, aceste șase țări au semnat **Tratatul de la Roma**, creând Comunitatea Economică Europeană (CEE) și Comunitatea Europeană a Energiei

Atomice (EURATOM). Unul dintre scopurile principale ale acestui tratat a fost ca țările CEE să aibă o piață comună, pentru a realiza integrarea prin comerț, uniune vamală și politici comune. Piața comună se bazează pe cele patru libertăți fundamentale, anume libera circulație a persoanelor, serviciilor, bunurilor și capitalului, urmărind să faciliteze strângerea legăturilor între popoarele Europei [http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_eec_en.htm]. Este vorba de o relație strict reglementată, care a ajutat Europa, în decurs de șaiszeci de ani, să se extindă de la cele șase țări de la sfârșitul anilor '50 la 28 de State Membre în 2013, după aderarea Croației pe 1 iulie 2013.

Sursa: the EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

Priviți harta și descoperiți cum au avut loc procesele de integrare

Această extindere progresivă a fost însoțită de transformarea politicilor europene: evoluția de la CEE la Uniunea Europeană a fost facilitată de căderea Zidului Berlinului în 1989, care divizase Germania în două părți, și a culminat cu introducerea unei monede comune în 2002, euro, pentru a stimula comerțul.

În 1993 a intrat în vigoare Tratatul de la Maastricht, acesta fiind un tratat fundamental care recunoaște în mod formal cetățenia europeană.

După acest tratat, au fost semnate alte următoare acorduri între statele membre precum **Tratatul de la Amsterdam** în 1997 (15 state) și, apoi, **Tratatul de la Nisa** în 2001.

Ultimul pas important este reprezentat de **Tratatul de la Lisabona** (2009). Prin intermediul acestui tratat semnat de 27 de state member, U.E. își propune să ofere instrumentele necesare pentru a face față provocărilor specific secolului XXI. Printre obiectivele acesteia se numără:

- * Construirea unei Europe mai democrată care acordă o mai mare importanță Parlamentului European;
- * Construirea unei Europe mai eficientă prin simplificarea metodelor de lucru;
- * Promovarea valorilor Europene;
- * Crearea funcției de Înalt Reprezentativ al Uniunii în Afacerile Externe și Politicile de Securitate a cărui obiective sunt acelea de a coordona diplomația și de a reprezenta U.E. la întâlniri internaționale sau alte contexte.

Un tratat este un fel de acord semnat în circumstanțe specifice de către state suverane sau organizații internaționale. Este un document oficial prin care părțile își stabilesc tipul relației, responsabilitățile și drepturile.

Sursa și mai multe informații la:

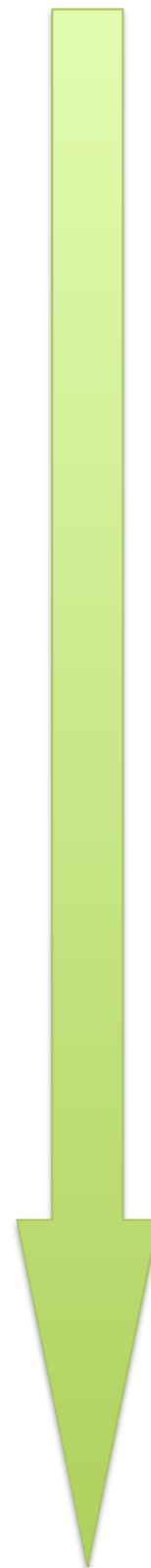
http://europa.eu/legislation_summaries/institutional_affairs/treaties/treaties_eec_en.htm

http://europa.eu/eu-law/decision-making/treaties/index_en.htm

http://europa.eu/lisbon_treaty/glance/index_en.htm

3. Să recapitulăm principalele etape în formarea Uniunii Europene

- * Planul Schumann (1950)
- * Tratatul de la Roma: Comunitatea Economică Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (1957)
- * Sistemul Monetar European (1979)
- * Acordul Schengen (1985)
- * Tratatul privind Uniunea Europeană (Tratatul de la Maastricht) (1992)
- * Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene (2000)
- * Tratatul de la Lisabona (2009)

4. Exerciții

A) Exercițiu individual “Dacă aș fi fost”

Imaginați-vă că sunteți Schuman în zilele noastre.

- * Ce fel de viziune ați avea asupra Uniunii Europene?
- * Ce ați declara pentru a face Europa așa cum vă doriți să fie?

Robert Schuman (1886-1963)

B) Exercițiu creative de grup “Anii și steagurile”

- * Patru grupuri
- * Pentru diferite state membre, căutați steagul și anul în care a devenit membră a U.E.
- * Realizați un poster cu steagurile tuturor statelor membre și anii în care acestea au intrat în U.E. utilizând carioca, pixuri, poze din ziare, etc.

5. Ziua Europei și originea numelui

În fiecare an, pe data de 9 mai, se sărbătorește Ziua Europei. Toate Statele Membre celebrează pacea și unitatea continentului european. Această “zi de naștere” constituie unul dintre simbolurile Uniunii Europene, laolaltă cu imnul european, moneda comună și drapelul european. Data de 9 mai marchează aniversarea Declarației Schumann.

Clasa va fi împărțită în trei grupe.
Fiecare grupă va căuta alte declarații celebre care au pledat pentru procesul de integrare europeană. Fiecare grupă va citi textul cu atenție și îl va prezenta apoi în fața clasei, folosind și imagini.

„[...] Toți europenii fără deosebire, atât din est, cât și din vest, și toate teritoriile transmarine, în special Africa, ale cărei speranțe de dezvoltare și prosperitate sunt legate de bătrânul continent, vor avea de câștigat din eforturile depuse pentru pace. [...]

Europa nu se va construi dintr-odată sau ca urmare a unui plan unic, ci prin realizări concrete care vor genera o solidaritate reală, un interes reciproc și dorința de a desfășura acțiuni comune. Alăturarea națiunilor europene presupune eliminarea antagonismului secular. [...]

[...] Prin punerea în comun a producției industriale de bază și prin instituirea unei Înalte Autorități, ale cărei decizii vor avea caracter obligatoriu pentru Franța, Germania și alte state membre, aceste propuneri vor conduce la crearea primei baze concrete a unei Federații Europene, indispensabilă pentru menținerea păcii mondiale. [...]”

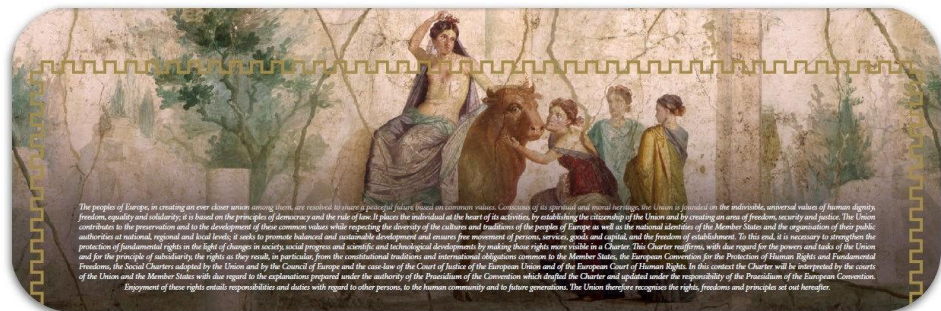
Sursa : www.schuman.info/

6. Etimologia și mitul

Numele „Europa” provine dintr-un cuvânt grecesc, Εὐρώπη, însă etimologia reală a numelui este incertă. Dacă vă uitați într-un dicționar precum Dicționarul Etimologic al Limbii Engleze (Barking: Elsevier), puteți afla atât că Europa este un concept larg sau că provine din cuvântul semitic “erebu” care înseamnă “apus”: tărâmurile din partea vestică a lumii cunoscute.

Primele mărturii scrise despre mitul Europei datează din secolul al VIII-lea î.Hr. și se găsesc în operele lui Homer și Hesiod. Zeus s-a îndrăgostit de Europa, frumoasa fiică a lui Agenor, regele orașului fenician Tir. Zeus s-a hotărât s-o seducă și a luat forma unui taur alb, pentru a se putea apropia de ea. El a răpit-o pe Europa și a dus-o pe spinarea sa până pe insula Creta. Potrivit mitului, din relația lor s-au născut trei fii: Minos, Rhadamanthus și Sarpedon. *Pentru a-i celebra pe Minos și pe mama sa, grecii au numit ținuturile și continentele aflate la nord de Grecia „Europa”* [http://en.wikipedia.org/wiki/Europe_%28mythology%29].

Sursa imaginii: The EU in slides

De gândit

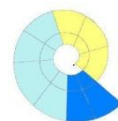
Care este rolul mitului? Ce anume înțelegi prin mit? Este un concept diferit de trecut?

Cum este reprezentată Europa de către pictori?

Mitul
Europei

Activități de învățare

1. O comparație privind diferitele opinii în ceea ce privește procesul de cooperare Europeană

Care este ideea pe care o transmite această imagine? Gândește-te și explică de ce împărtășești aceste opinii.

2. Drumul lung și întortocheat spre Uniunea Europeană: de la conflict la cooperare

* Profesorul împarte clasa în mici grupuri. Fiecare grup va căuta informații pentru a răspunde la următoarele întrebări (*): Ce consecințe a avut cel de-al Doilea Război Mondial în Europa? În ce situație se afla Europa după conflict? De ce este considerat acest moment punctul de pornire al procesului de integrare europeană în statele europene occidentale? (*) Recomandare: profesorul poate indica elevilor motivele pentru care statele din Europa de Est nu au participat la acest proces de integrare.

* La sfârșit, grupele se vor reuni pentru a face o prezentare a concluziilor privind consecințele celui de-al Doilea Război Mondial în Europa și relația acestuia cu începutul procesului de integrare europeană.

Grupele pot folosi, între altele, următoarele site-uri web pentru mai multe informații:

<http://europa.eu/about-eu/eu-history>

http://www.youtube.com/watch?v=U2G_2fj4cqg

<http://www.youtube.com/watch?v=pUt7Lr3lubc&feature=related>

3. Scrie în tabelul cronologic principalele etape (minimum 5) ale procesului de construcție europeană

TIME LINE							
Date							
Etape							

Declarația Schuman; Tratatul de la Roma; Căderea Zidului Berlinului; Tratatul de la Maastricht; Acordul Schengen; euro; Tratatul de la Lisabona, aflat acum în vigoare; Europa 2020

Cunoști vreo strategie de stimulare a memoriei? Descrie strategia pe care tocmai ai folosit-o pentru a rezolva exercițiul cu nr. 3

Ai acoperit acum următoarele subiecte:

- ⇒ **↳ Etapele procesului de cooperare europeană;**
- ⇒ **↳ Fondatorii UE;**
- ⇒ **↳ Principalele tratate europene;**
- ⇒ **↳ Originea și reprezentarea numelui „Europa”**

Cuvinte cheie

Instituțiile
Uniunii
Europene

Timp:

Opțional și de
bază: 4h

Conținut

Consiliul Uniunii
Europene

Parlamentul
European

Comisia
Europeană

Comitetul
Regiunilor

U.E. și viitorul său

Înainte de a vota,
cetățenii adună
informații

Cum să citim un
articol de ziar

Activitățile Instituțiilor Europene

1. Introducere

Scopul acestui modul este de a explica influența deciziilor la nivel european asupra vieții europenilor, în domenii

precum: economia, cultura, mediul înconjurător, politica externă, dezvoltarea durabilă etc. De fapt, deciziile europene sunt luate de către reprezentanții naționali ai Statelor

membre, precum și de către Instituțiile U.E.

2. Instituțiile Europene

Principalele Instituții Europene sunt:

- **Consiliul European și Consiliul UE** reprezintă guvernele tuturor Statelor Membre;
- **Parlamentul European** îi reprezintă pe cetățeni;
- **Comisia Europeană** promovează interesele întregii Uniuni.

Sursa și mai multe informații pe: http://europa.eu/about---eu/institutions---bodies/Index_en.htm; sau <http://cor.europa.eu/en/Pages/home.aspx> and sau <http://www.european---council.europa.eu/the---institution?lang>

La acestea se adaugă și alte instituții Europene importante, cu sarcini și activități specifice: Curtea de Justiție,

Curtea Europeană de Conturi, Comitetul Economic și Social, Banca Europeană de Investiții, Banca Centrală Europeană, diverse Agenții cu răspunderi specifice, precum și **Comitetul Regiunilor**. Acesta din urmă este un organism înființat în 1994 care reunește reprezentanții locali și regionali, fiind „vocea Regiunilor”; principala sa misiune este de a implica autoritățile locale și regionale în procesul decizional european.

2.1. Parlamentul European

Parlamentul European constă din reprezentanții popoarelor din Statele Membre ale Uniunii Europene. El este, din 1979, singura instituție a Uniunii Europene ai cărei membri sunt aleși prin vot direct: cetățenii fiecărui stat au dreptul să-și aleagă reprezentanții în Parlamentul European. Așadar, este vorba de o adunare care reprezintă peste 500 de milioane de cetățeni europeni și care își desfășoară activitatea în trei locuri: Bruxelles (Belgia), Luxemburg și Strasbourg (Franța). Parlamentul European are trei roluri esențiale:

- Dezbate și adoptă legislația europeană, împreună cu Consiliul;
- Monitorizează alte instituții ale UE, asigurându-se că acestea funcționează democratic;
- Dezbate și adoptă bugetul UE, alături de Consiliu.

Alegerile pentru Parlamentul European au loc o dată la cinci ani : de exemplu, ultimul scrutin a avut loc în 2009 și următorul în 2014. Pentru a putea vota, trebuie să fi împlinit 18 ani, cu excepția Austriei, unde vârsta minimă este de 16 ani. Membrii Parlamentului European sunt aleși prin sufragiu universal direct; această componență numeroasă reflectă convingeri și partide politice diferite.

Chiar și într-o democrație atât de mare cum este Uniunea Europeană, fiecare vot contează și poate decide rezultatul. Dar responsabilitățile cetățenilor nu se rezumă la participarea la alegeri. Pentru a avea o democrație solidă, nu este suficient ca cetățenii să meargă la vot o dată la patru sau cinci ani. Politicienii trebuie să se gândească nu numai la următoarele alegeri, ci și la următoarea generație. Nu trebuie să aștepti până când vei avea drept de vot pentru a-ți forma o opinie și a te face auzit!

Sursa și mai multe informații la:

<http://europa.eu/about>

---eu/institutions---

bodies/european-parliament/
index_en.htm

Sursa și mai multe informații la: <http://europa.eu/take---part/>

index_en.htm

2.2 Comisia Europeană

Comisia Europeană este formată din 28 de membri, numiți comisari, câte unul din fiecare țară. Fiecare comisar, ales pe baza competențelor sale specifice, este responsabil pentru un domeniu anume. Comisia își schimbă componența o dată la cinci ani, în urma alegerilor pentru Parlamentul European. Sediul ei se află la Bruxelles, la care se adaugă birouri în Statele Membre, pentru a asigura o relație puternică între Comisie, autoritățile naționale și locale și cetățeni.

Comisia are mai multe roluri:

- Propune noi legi Parlamentului și Consiliului UE;
- Reprezintă Uniunea Europeană la nivel internațional.

Cunoașteți vreun europarlamentar de la voi din țară?

Găsiți-l/-o la: <http://www.europarl.europa.eu/meps/en/map.html>

Știți cine este comisarul european din țara voastră și care este aria de responsabilități a acestuia?

Aflați la: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/index_en.htm

Parlamentul, Consiliul Și Comisia: Instituții cheie

Parlamentul European, vocea poporului: Martin Schulz

Consiliul European și Consiliul de Miniștri, voci ale Statelor Membre: Herman Van Rompuy, Președintele Consiliului European

Comisia Europeană promovează un interes comun:
José Manuel Barroso

Pentru a promova interacțiunea, utilizați prezentări media sau filme:

Uniunea Europeană explicată de președinții săi:
http://www.youtube.com/watch?v=d0diZ48_q7U

Instituțiile Europene:
<http://www.youtube.com/watch?v=aJRJaFect3Y>

Sursa: The EU in slides (ultima accesare, 19.2.2014)

2.3 Consiliul European

Acest organism, care a devenit o instituție oficială în 2009, în urma Tratatului de la Lisabona, are în componență șefii de stat sau de guvern ai țărilor membre, un Președinte propriu, precum și Președintele Comisiei Europene. Consiliul European se reunește de patru ori pe an, de obicei la Bruxelles. Rolul său principal este de a stabili direcția politică generală și prioritățile U.E. Nu are atribuții legislative, fiind un organism menit să promoveze cooperarea politică

2.4 Consiliul Uniunii Europene

Această instituție este denumită și „vocea Statelor Membre”, deoarece este alcătuită din câte un ministru de resort din fiecare țară membră a Uniunii. Președintele se schimbă la fiecare șase luni: în perioada iulie–decembrie 2013, Lituania deține președinția. Consiliul UE decide, împreună cu Parlamentul, asupra legilor europene.

Sursa și mai multe informații:

<http://www.european-council.europa.eu/home-page.aspx?lang=en>

<http://www.consilium.europa.eu/homepage>

3. U.E. la dispoziția ta

Membrii Parlamentului European te reprezintă pe tine, cetățeanul. De la intrarea în vigoare a Tratatului de la Maastricht,

orice cetățean are dreptul de a adresa petiții

Parlamentului European. Ce este o petiție? Este o observație sau o plângere cu privire la aplicarea legislației UE, pe care o poți trimite online sau prin poștă, pe adresa Comitetului pentru Petiții.

Scrieți o petiție!

Împărțiți clasa în grupe și scrieți o petiție adresată autorităților relevante (naționale sau internaționale) care semnalează o problemă care vă afectează pe voi sau la nivel de comunitate.

Printr-o astfel de petiție, cetățeanul cere Parlamentului European să ia o poziție într-o anumită chestiune. Acest drept fundamental constituie un instrument util care permite cetățenilor să participe în mod activ la activitățile Parlamentului.

Sursa și mai multe informații la:

<http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/en/00533cec74/Petitions.html> and on

<http://www.ombudsman.europa.eu/en/atyourservice/home.faces>

Unde și cum găsim o Uniune transparentă...

Site-ul web al Uniunii Europene: *europa.eu*

Un milion și jumătate de documente disponibile pentru public

Centrul de contact Europe Direct

Răspunsuri la întrebările tale **00 800 6 7 8 9 10 11**

Punctele de informare Europe Direct - Peste 400 de puncte de informare în toată Uniunea Europeană

Documentele Uniunii Europene - Acces la documente interne, la cerere

Ombudsmanul European - Se ocupă de plângerile privitoare la administrarea UE

Sursa: The EU in slides

(ultima accesare, 19.2.2014)

4. Viitorul Uniunii Europene

Uniunea Europeană, reprezintă un caz unic pe plan mondial.

Astăzi, dezbatările despre provocările pe care le rezervă viitorul Uniunii Europene se referă în general la situația economică și financiară, la drepturile cetățenilor europeni, mai ales după ultimele valuri de extindere, și la politica față de țările vecine.

Uniunea Europeană urmărește o politică de creștere economică ambițioasă, dar realizabilă, cunoscută sub denumirea „Europa 2020”, prin care încearcă să devină o economie inteligentă, sustenabilă și inclusivă. Astfel, s-au stabilit cinci ținte care trebuie atinse până în 2020:

- Combaterea șomajului: ținta este ca 75% dintre persoanele cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani să aibă un loc de muncă;
- Cercetare și inovație: 3% din PIB-ul Uniunii Europene urmează să fie investit în aceste domenii;
- Schimbarea climatică și energia: emisii de gaze mai scăzute, mai multă energie din surse regenerabile și creșterea eficienței energetice;
- Educație: reducerea ratei abandonului școlar prematur și implementarea educației terțiare;
- Combaterea sărăciei și a excluziunii sociale.

Sursa și mai multe informații la:

http://ec.europa.eu/europe2020/europe2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm

Toate aceste ținte trebuie transpuse în obiective naționale.

Cum stă țara ta la acest capitol?

Documentează-te la:

http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-your-country/index_en.htm

Viitorul Uniunii Europene depinde și de noi; este foarte important să-ți formezi propriile opinii despre predicțiile referitoare la procesul de integrare europeană atunci când te uiți la televizor.

De gândit

Care sunt provocările U.E.? Menționați cel puțin 3 dintre acestea:

- 1
- 2
- 3

Ce trebuie să facă U.E. pentru a face față provocărilor din viitor?.....

Ce se poate întâmpla dacă o țară europeană decide să iasă din U.E.?

.....

Din ce cauză credeți asta?

.....

*Căutați într-un dicționar definițiile conceptelor de mai jos
și discutați-le împreună cu colegii :*

Puterea executivă =

Puterea legislativă =

Puterea judecătorească =

Sufragiu direct universal =

P.I.B. =

Energii regenerabile =

Activități de învățare

1. Înainte de a vota, cetățenii se informează!

De ce fel de informații are nevoie un votant pentru a vota în mod responsabil la alegerile europarlamentare? Informații despre:

- programele politice ale unui partid/grup;
- candidați;
- ce fel de probleme există și soluțiile posibile ale acestora la diferite niveluri de decizie;
- ce fel de soluții au găsit partidele în trecut la probleme similare;
- contextul local, național și internațional;

2. Aflați știri despre U.E. din ziare

Care este numele ziarului în care ai găsit informații despre U.E. ?

Care este titlul articolului ?

Cine este autorul articolului? Aflați informații despre autor și faceți o sinteză (un rezumat al) a articolului.

.....
.....
.....

Ce știți despre ziarul în care a fost publicat articolul ?

.....

Care au fost sursele jurnalistului ?

Face acesta diferența între fapte și simple opinii?

Care este ideea de bază a articolului?

Ați putea să contextualizați știrea?

Comparați perspectivele a trei ziare diferite asupra aceluiași subiect.

Realizați un colaj despre știrea respectivă — fie prin intermediul unui poster fie a programului Power Point — utilizând informații găsite în ziare diferite.

3. Alege una dintre următoarele sarcini:

- a. Încearcă să fi jurnalist/ă pentru o săptămână și documentează-te despre U.E.;
- b. Scrie un scurt articol pentru revista școlii sau încarcă-l pe pagina de facebook a școlii. La finalul semestrului, votați cel mai bun articol folosind un set de criterii obiective precum: în ce măsură este echilibrat? În ce măsură prezintă informații de actualitate? În ce măsură prezintă o perspectivă pluralistă? În ce măsură este critic?;
- c. Găsește poze semnificative despre U.E.;
- d. Prin intermediul ziarelor online, urmărește activitatea unei instituții sau a unei personalități relevante pentru mediul U.E. pentru două săptămâni.

Ați parcurs până acum următoarele subiecte:

- ⇒ **Principalele instituții europene și activitatea lor**
- ⇒ **Viitorul Uniunii Europene**

Cuvinte cheie

Învățarea

Compania

Asocierea

Inițiativa

Autonomia

Timp

Obligatoriu și
opțional: 1-3h

Conținut

Simțul inițiativității și
autonomia personală

Tipuri de companii din
punct de vedere legal și
economic

Tipuri de asociații

Asociații în Uniunea
Europeană

Oportunitățile și
provocările unei
asociații

Învăț să iei inițiativă

1. Introducere

Crearea unei atitudini pozitive față de muncă și luarea unei inițiative sunt factori importanți atunci când întreprindem acțiuni care vor îmbunătăți atât comunitatea cât și situația personală. Când oamenii întemeiază afaceri și asociații arată că aceștia au inițiativă. Când știm cum acestea sunt înființate și organizate, acest lucru ne face să

înțelegem următoarele: 1) reflecția asupra problemelor sociale și de mediu și 2) analiza rolului asociațiilor și companiilor în rezolvarea problemelor și în apărarea intereselor colective.

În acest modul veți înțelege diferența dintre o companie și o asociație astfel încât să dezvoltați o inițiativă personală și gândire autonomă; veți înțelege cum să lucrați într-o echipă și să arătați interes în problemele din propria țară precum și a altor țări europene.

2. Autonomia și inițiativa personală

Aceasta este o competență importantă pentru formarea tinerilor și constă în transformarea ideilor în acțiune. Comportamentul:

autonom înseamnă:

1) a avea abilitățile de a realiza

planurile de viață și proiectele personale

și 2) să fii asertiv atunci îți când protejezi drepturile, interesele, limitele și nevoiele individuale și colective. Competența autonomiei și a inițiativei personale îți permite să acționezi în medii sociale, economice, politice, etice, afective și ale muncii. În plus, aceste competențe pot îmbunătăți șansele persoanelor de a avea acces la un loc de muncă sau să fie promovați la locul lor de muncă.

Educația trebuie să întrețină creativitatea, inovația, asumarea riscului și abilitățile de planificare, managementul de proiect și abilitatea de a atinge anumite scopuri, luând în considerare valorile etice. Dobândirea competențelor și abilităților menționate mai sus sunt utile vieților noastre profesionale și personale.

**Puteți învăța cum
să vă porniți
propria companie
prin accesarea:**
[http://europa.eu/
youreurope/
business/start-grow/
start-ups/
index_en.htm](http://europa.eu/youreurope/business/start-grow/start-ups/index_en.htm)

Drept exemplu, activitățile ce implică crearea de companii și asociații oferă oportunități tinerilor spre a-și demonstra inițiativa și competența autonomiei personale. Când oamenii creează companii sau asociații, aceștia: 1) dau dovadă de inițiativă, 2) trebuie să reflecte asupra problemelor sociale și de mediu și 3) învață să resolve probleme.

Formarea trebuie să ajute tinerii în tranziția lor spre o viață profesională.

3. Ce este o companie?

O companie este o unitate care combină un set de factori de producție (muncă, capital, teren, etc.) cu scopul de a îndeplini anumite obiective. Principala sa funcție este de a produce bunuri și servicii.

4. Tipuri de companii

Tabelul următor arată tipurile de companii posibile, conform diferitelor criterii:

Sursa: Bazat pe textul Graddy, K., Krugman, P. & Wells, R. (2012).
Fundamentos de Economía. Madrid: Editorial Reverte.

Proprietate	
Privată	Dreptul de proprietate a companiei aparține unei sau mai multor persoane ale căror putere de decizie depinde de <u>capitalul investit de aceștia în cadrul firmei</u>
Publică	Cel puțin 51% din capitalul investit în companie provine din sectorul public și activele aparțin sectorului public
Cooperativă	Dreptul de proprietate al companiei aparține angajaților care îi asigură capitalul și/sau forța de muncă.
Mărimea	
Mică (acest grup include și companiile Foarte mici, cu 1-9 angajați)	Până la 49 de angajați
Mijlocie	De la 50 la 249 de angajați
Mare	250 sau mai mulți angajați
Sectorul economic	
Companii din sectorul primar	Minier, Agricultură, Creșterea animalelor
Companii din sectorul secundar	Producție și fabricație de bunuri
Companii din sectorul terțiar	Comerț, servicii și transport

De gândit

Ce tipuri de întreprinderi există în orașul tău?

5. Ce este o asociație?

O asociație este un grup de persoane care formează o organizație pentru a îndeplini o acțiune colectivă. O asociație este de obicei o organizație non-profit (de ex: Greenpeace).

Pentru mai multe informații
accesați acest link:
Portalul European pentru
Tineri
http://europa.eu/youth/EU_en

O asociație non-profit nu își distribuie profitul economic generat din activitățile sale către membrii săi. Profitul trebuie să fie reinvestit în activități noi centrate pe scopurile principale ale asociației. În urma constituirii, asociația are atât drepturi, cât și obligații: practicile asociațiilor sunt democratice, membrii săi au scopuri comune și își desfășoară activitățile în scop comun.

Rețineți

O asociație poate afecta deciziile sau acțiunile unei companii (de exemplu: când activitatea unei companii poluează mediul înconjurător)

6. Tipuri de asociații

Există diferite tipuri de asociații, iar unele au regulamente specifice, cum sunt cele arătate în Tabel:

Asociații de tineri
Asociații de Elevi
Asociații de Studenți
Asociații sportive
Asociații ale consumatorilor
Asociații de afaceri și profesionale

Activități de învățare

1. Diferențele dintre o companie și o asociație

Profesorul pregătește un set de cartonașe cu numele unor companii și asociații foarte cunoscute. Elevii trebuie să separe cartonașele în funcție de următoarele cerințe:

1) companii și asociații;

- 2) companii și asociații internaționale sau locale (din cartier, oraș, județ sau țară);
- 3) tipul de activitate al unei companii (servicii, agricultură, turism, comerț, tehnologia informației, etc.) și al unei asociații (în funcție de scopul asociației);
- 4) companiile publice și private (numele centrelor educaționale se vor scrie pe cartonașe ca exemple de întreprinderi de stat și private).

2. Dacă voi fi un om de afaceri când voi fi mare, mi-ar plăcea să fiu...

Fiecare elev se va gândi la posibilitatea de a deveni antreprenor în viitor și va trebui să răspundă cerințelor de mai jos. Răspundeți la următoarele:

Sunt ONG-urile asociații?

Accesați pagina:

www.msf.org/

<http://www.greenpeace.org/international/en/>

- Care este tipul ideal de afacere? (o firmă în domeniul IT, o școală de asistenți medicali, un loc unde se vor organiza petreceri, o patiserie, o fermă de lactate, etc.)
- Ce competențe sunt necesare pentru a face activitățile specifice din cadrul afacerii?
- Ce tipuri de activități ați vrea să faceți în cadrul afacerii? (să conduceți, să organizați, aspect de contabilitate, publicitate, relația cu consumatorii).

Următorul pas este acela de a avea o discuție de grup în cadrul căreia fiecare elev să asculte ideile expuse, să se gândească, să comenteze împreună cu colegii.

• Gândiți-vă la o problemă și la posibilele soluții

Elevii vor forma grupuri și fiecare grup se va gândi la o problemă comună care îi afectează (la școală, acasă, în cartier/sat). Pe o coală de hârtie, elevii din fiecare grup vor explica care este problema, trei posibile cauze ale acesteia și minim 3 posibile soluții.

Exemplul 1

Problema: Nu există spațiu pentru un teren de baschet la școală.

Cauze: Terenul de sport nu este poziționat adecvat.

Majoritatea elevilor preferă să se joace fotbal.

O parte din terenul care ar putea fi folosit este ocupat cu mobilier vechi.

Soluții posibile:

Adunați mobilierul vechi într-o parte lateral a terenului și amenajați un coș de basket acolo.

Amplasați pe terenul de fotbal un coș de baschet și organizați un orar astfel încât terenul să poată fi folosit pe rând pentru ambele sporturi.

Căutați un centru sportive în apropierea școlii și încheiați un parteneriat între centru și școală.

Exemplul 2

Problema: Laboratorul de informatică al școlii este prea mic și elevii trebuie să împartă computerul cu 2-3 colegi.

Cauze: Școala nu are bani suficienți pentru mai multe computere.

O mare parte din computere sunt stricate sau sunt foarte vechi.

Nu este spațiu suficient în sala de clasă.

Soluții posibile:

Școala poate cumpăra computer second-hand sau laptopuri mici.

Elevii pot aduce de acasă computerele pe care nu le mai folosesc.

Verificați dacă există posibilitatea de a schimba sala de curs cu alta mai mare.

• **Interesați-vă de activitățile desfășurate în vecinătate**

Împărțiți clasa în patru grupe de elevi. Fiecare grupă are la dispoziție o săptămână pentru a afla informații despre:

Proiecte desfășurate în școlile vecine, cartierele vecine, orașele vecine, etc.

Proiecte desfășurate în alte țări europene.

Elevii trebuie să facă o sinteză a informațiilor identificate și să prezinte aceste informații colegilor. Prezentarea trebuie

să se concentreze asupra diferențelor culturale în abordarea problemelor similare.

5. Joc de roluri despre inițiativa personal și organizare

Împărțiți clasa în grupuri de câte 4-6

elevi. Fiecare grup trebuie să se

gândească de etape sunt necesare în

organizarea următoarelor evenimente:

un campionat sportiv desfășurat în pauzele

de la ore, o petrecere cu colegii, o excursie,

reamenajarea bibliotecii școlii, o serie de activități specifice unui eveniment de tipul Ziua Păcii, Ziua Femeii, festivitatea de încheiere a anului, etc.

O persoană va fi desemnată din fiecare grup pentru a explica ideile față de colegii de clasă, care vor decide dacă sunt complete sau viabile.

O altă posibilitate de a învăța din acest exercițiu este dacă încercați să puneți în practică organizarea unei activități prin asumarea unor responsabilități și a unor termene limită de realizare a acestora. Ar însemna că este nevoie de puțin mai mult timp decât s-a stabilit inițial, pentru a planifica activitățile pe care le alegeți, dar vă oferă posibilitatea de a vă asuma anumite responsabilități în cadrul unor situații reale, față de membri grupului.

Membri grupului trebuie să aleagă pașii pe care îi vor urma, lucrurile de care vor avea nevoie, cum își vor împărți activitățile pe timp etc. Vă puteți folosi de tabelul de mai jos pentru a vă planifica activitățile.

Realizarea unui parteneriat:

Cum să dezvolti o afacere,

Erasmus pentru
TineriAntreprenori
<http://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=en#.UyrVSYU0opo>

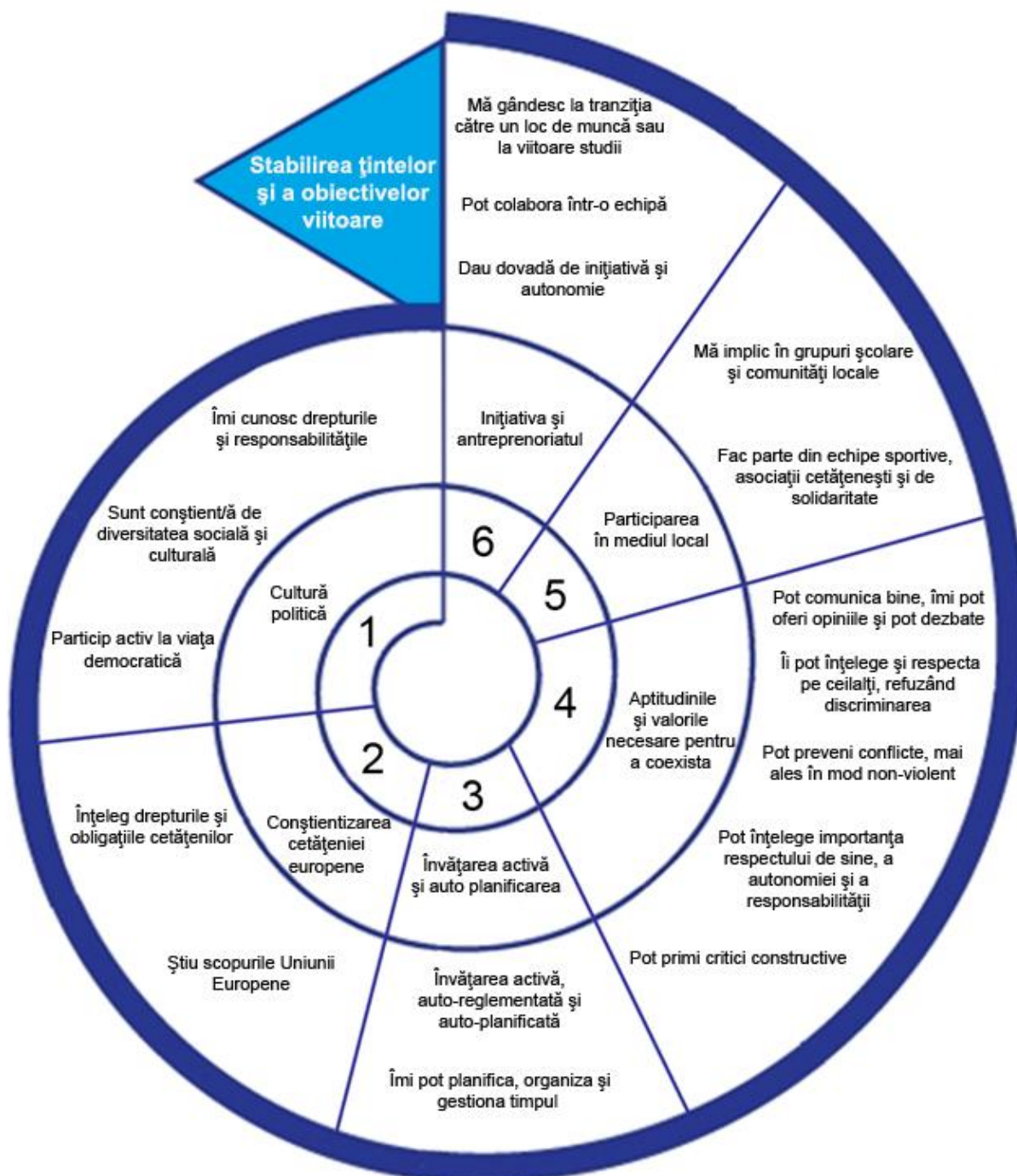
Ce vrem să facem și de ce?				
Steps	Materials needed	Leader	Time	Evaluation or Revision

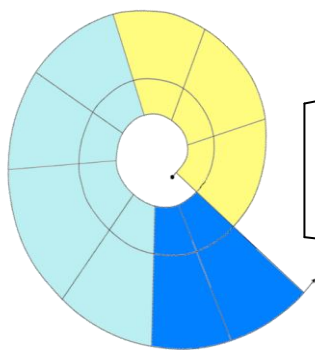
Ați parcurs până în acest moment următoarele subiecte:

- Competența de a fi autonom și de a avea inițiative personale;
- Spiritul antreprenorial;
- Asociații/Organizații;
- Tipuri de asociații;
- Intreprinderi;
- Tipuri de întreprinderi;
- Cum organizăm un eveniment, un proiect.

I.2 Portofoliul Elevului

Elevii sunt rugați să completeze cele șase “zone” al procesului lor de învățare în domeniul cetățeniei europene; aceste înregistrări ale diferitelor zone îi vor ajuta în definirea unei varietăți de informații, în concordanță cu Experiențele acestora.

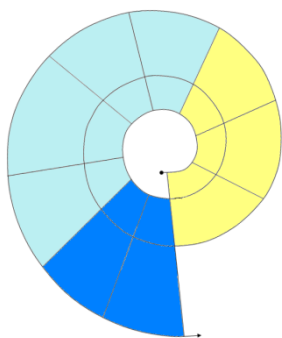
1 Cultură politică

- Îmi cunosc drepturile și responsabilitățile
- Sunt conștient/ă de diversitatea socială și culturală
- Particip activ la viața democratică

Îmi cunosc drepturile și responsabilitățile

Sunt conștient/ă de diversitatea socială și culturală

Particip activ la viața democratică

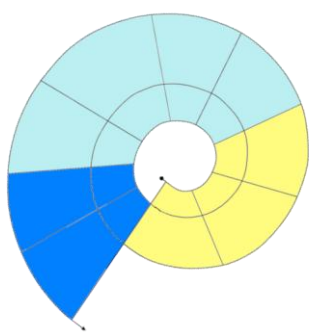

2 Conștientizarea cetățeniei europene

- Înțeleg drepturile și obligațiile cetățenilor
- Știu scopurile Uniunii Europene

Înțeleg drepturile și obligațiile cetățenilor

Știu scopurile Uniunii Europene

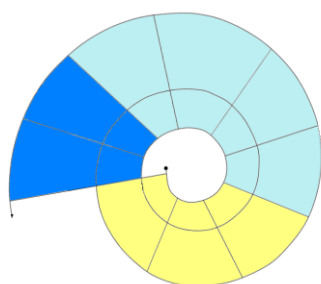

3 Învățarea activă și auto planificarea

- Învățarea activă, auto-reglementată și auto-planificată
- Îmi pot planifica, organiza și gestiona timpul

Învățarea activă, auto-reglementată și auto-planificată

Îmi pot planifica, organiza și gestiona timpul

4 Aptitudinile și valorile necesare pentru a coexista

- Pot comunica bine, îmi pot oferi opiniile și pot dezbate; Pot preveni conflicte, mai ales în mod non-violent;
- Îi pot înțelege și respecta pe ceilalți, refuzând discriminarea; Pot înțelege importanța respectului de sine, a autonomiei și a responsabilității; Pot primi critici constructive

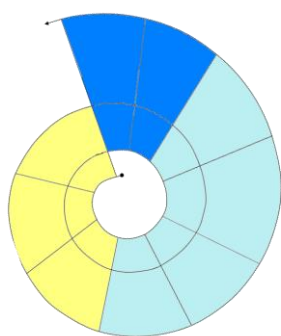
Pot comunica bine, îmi pot oferi opiniile și pot dezbate

Îi pot înțelege și respecta pe ceilalți, refuzând discriminarea

Pot preveni conflicte, mai ales în mod non-violent

Pot înțelege importanța respectului de sine, a autonomiei și a responsabilității

Pot primi critici constructive

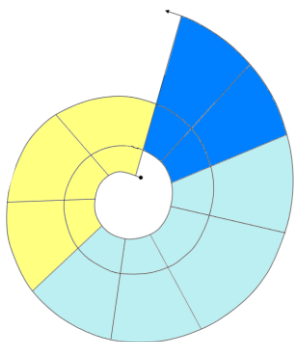

5 Participarea în mediul local

- Mă implic în grupuri școlare și comunități locale
- Fac parte din echipe sportive, asociații cetățenești și de solidaritate

Mă implic în grupuri școlare și comunități locale

Fac parte din echipe sportive, asociații cetățenești și de solidaritate

6 Inițiativa și antreprenoriatul

- Mă gândesc la tranziția către un loc de muncă sau la viitoare studii
- Pot colabora într-o echipă
- Dau dovadă de inițiativă și autonomie

Mă gândesc la tranziția către un loc de muncă sau la viitoare studii

Pot colabora într-o echipă

Dau dovadă de inițiativă și autonomie

Partea a II-a. Publicația pentru Profesori

II.1 Utilizarea resurselor

Proiectul ECLIPSE (European Citizenship Learning in a Programme for Secondary Education - Învățarea cetățeniei europene în cadrul unui program adresat învățământului secundar) urmărește să puna în aplicare un program destinat învățământului secundar (PSE – Programme for Secondary Education) pentru elevii claselor a VIII-a, oferindu-le un bagaj minim de cunoștințe în cadrul Educației Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning), pentru ca ei să devină motivați în ceea ce privește cetățenia activă din viața de zi cu zi, aprofundându-le sentimentul de apartenență, de identitate și responsabilitate europeană. Proiectul își propune să faciliteze dezvoltarea transversală a competențelor elevilor¹⁶ în conformitate cu nivelul lor școlar.

În această parte a 2-a vă vom prezenta materialele ECLIPSE de predare și testare și vă vom explica cum să le utilizați, mai exact ceea ce este așteptat de la profesori. În cadrul lucrării veți regăsi observații pertinente referitoare la materialele ECLIPSE de predare și testare.

1. Materialul de predare ECLIPSE

ECM a, b, c, d, e, f, g (material printat);

Cadre legate de ECM a, b, c, d, e, f, g (prezente pe DVD);

2. Materiale de testare ECLIPSE (înaintea și după folosirea materialelor)

Foaia de raspunsuri (pe DVD);

3. Materiale de monitorizare ECLIPSE

Chestionarul de convingeri;

Portofoliul elevului;

Portofoliul profesorului și modalitățile de utilizare ale acestuia (material printat).

Toate textele, activitățile și foile de lucru sunt incluse în DVD-ul care însoțește această carte pentru a putea tipări mai ușor cele necesare; în cadrul DVD-ului sunt adunate mai multe informații, precum traduceri în limbile naționale disponibile ale materialelor de predare și învățare, răspunsurile aferente testelor, și informații relevante în ceea ce privește curricula școlară privind cetățenia în cadrul țărilor partenere.

Materialele ECLIPSE de predare și învățare au fost create în concordanță cu regulamentul oficial/curricula țărilor membre partenere/a regiunilor și a recomandărilor europene. ECM-urile ECLIPSE nu au scopul de a reprezenta un sumar complet și exhaustiv al cunoștințelor privind cetățenia europeană și nu exclud celelalte materiale școlare sau alte materiale de predare și învățare.

Timpul estimat ce ar trebui alocat utilizării resurselor ECLIPSE de predare și învățare este de 10 până la 30 de ore. În orice caz, ECLIPSE reprezintă un instrument transversal în cadrul învățământului general, menit să îmbogățească modul de predare în cadrul tuturor disciplinelor. Profesorii din cadrul acestor discipline, în special cei de educație civică, geografie, istorie, drept și economie ar trebui să se

¹⁶ Recommendation 2006/962/EC of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on key competences for lifelong learning [Official Journal L 394 of 30.12.2006];

folosească de materialele ECLIPSE adoptând o abordare interdisciplinară și de colaborare.

ECM-urile oferă posibilitatea cunoașterii de bază în domeniul socio-economic-politic și se axează pe o țară activă și auto-planificarea elevilor, pe dezvoltarea autonomiei cursantului, inclusiv competențe de auto-evaluare, având scopul de a promova gradul de conștientizare a propriilor competențe, pentru viața lor personală, culturală și profesională, îmbunătățind cunoștințele lor de sine și gradul de încredere, stimulând interesul și energia într-un plan treptat de auto-reglare (de portofoliu etc.), dezvoltându-le activitățile de muncă în echipă în timp ce hotărăsc și pregătesc diverse activități. Materialele de predare ECLIPSE sprijină conștientizarea potențialului elevilor în favoarea alegerilor din cadrul învățământului secundar sau al formării profesionale și promovează legăturile dintre învățarea formală și non-formală, având menirea de a-i încuraja pe aceștia să devină conștienți de posibilele evoluții într-un viitor al societății contemporane.

Deși vârsta lor fragedă (13, 14, 15 ani) poate părea ca fiind un impediment în ceea ce privește experiența lor de a lucra cu aceste informații, ei nu sunt mult prea tineri astfel încât să nu poată învăța despre anumite condiții de muncă și cerințele acestora. Acest lucru îi va ajuta la rândul său, să poată alege tipul de învățământ secundar ce li se potrivește și să îi ajute în elaborarea unui plan de studiu corespunzător în vederea atingerii unei potențiale cariere. O tranziție fără dificultăți de la educație la locul de muncă, o compatibilitate între oferta competențelor și cererile de pe piața de muncă nu ar trebui să fie lăsate pentru ultimele luni din anii lor de studiu, ci ar trebui să fie abordate mult mai devreme.

Educația cetățeniei încurajează spiritul de cunoaștere critică, excluzând aderența critică pentru un anume model specific. Aceasta nu este niciodată un mod de îndoctrinare, ci este doar un schimb de informații, reflecții și procese decizionale documentate coerent de către elevi, aceștia fiind cetățenii de maine, proiectul ECLIPSE urmărind „principul controversii”¹⁷ și sprijinind elevii atât în dobândirea de informații cât și în gândirea și reflectarea asupra subiectelor controversate, folosindu-se de o raționare informată.

Materialele de predare și testare ECLIPSE intenționează să fie ca o completare la oferta existentă de învățare, acestea nefiind menite să reprezinte singurele moduri de informare cetățenească în cadrul școlilor și bineînțeles neavând toate informațiile din domeniul cetățeniei europene. Elevii claselor a VIII-a au avut oportunitatea în anii precedenți de a discuta și învăța despre Europa, despre conceptele de bază din domeniul civic și economic, precum conceptul de stat, ce reprezintă moneda etc.; acesta având loc în cadrul învățământului general, în cadrul diverselor discipline (geografie, istorie, artă etc.), precum și în activitățile școlare deja existente.

¹⁷ S. Beutelsbach Consensus <http://www.lpb---bw.de/beutelsbacher---konsens.html> Das Konsensproblem in der politischen Bildung (El problema del consenso en la formación política), editado por Siegfried Schiele y Herbert Schneider, Stuttgart 1977 (Traducción al español: Ute Schammann y Raúl Sánchez) Hans---Georg Wehling (S. 179/180) in: Siegfried Schiele/ Herbert Schneider (Hrsg.): Das Konsensproblem in der politischen Bildung, Stuttgart 1977

II.2 Ghidul profesorului: Portofoliul profesorului

Scopul materialelor de predare este de a sprijini elevii în a-și dezvolta abilitățile cetățenești și în a înțelege mai multe informații despre Uniunea Europeană, cu accent pe cunoștințe și competențe elementare și fundamentale, având legatură cu experiența locală în contextul european. Materialele de învățare ECLIPSE au ca scop sprijinirea elevilor în a înțelege de ce și cum trebuie să facă alegeri documentate și motivate și să își dezvolte competențe coerente pentru planurile lor de viață.

Dezvoltarea Educației Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning) include informații și abilități pentru a atinge această competență. S-a depus mult efort alegerea unor informații esențiale și concise în scopul de a oferi un instrument de învățare comun de bază (PSE – Programme for Secondary Education) pentru elevii europeni de această vârstă, venind ca un răspuns pentru un timp atât de scurt disponibil în școli. Nevoia de a menține textele scrise cât mai mici înseamnă uneori o simplificare a situațiilor complexe; acest lucru fiind realizat în cunoștință de cauză, având scopul de a oferi măcar o idee de bază cu privire la aceste probleme. De asemenea sunt oferite în permanență link-uri pentru accesul la mai multe informații în legatură cu învățarea activă a elevilor, aceștia fiind încurajați să le folosească cu încredere!

Acest program destinat Învățământului Secundar (PSE – Programme for Secondary Education) include șapte Module de Cetățenie Europeană (ECMs), axându-se pe subiecte cheie europene: drepturile și responsabilitățile omului, identitatea socială (la nivel local, național, european și mondial), precum și diversitatea culturală; ce reprezintă Uniunea Europeană, UE în viața de zi cu zi; cetățenia europeană; istoria procesului de cooperare europeană și activitatea principalelor instituții europene sau învățarea să implementați.

Materialele de predare le oferă elevilor câteva informații elementare despre aspectele civice ale țării în care trăim, drept membră a Uniunii Europene. Partenerii Consorțiului s-au străduit să identifice „ce cunoștințe au cea mai mare valoare”, alegând cunoștințe minime necesare tuturor elevilor europeni de clasa a VIII-a.

Tinerii devin mai interesați de domeniul afacerilor europene și de cetățenia europeană responsabilă atunci când știu exact ce se întâmplă și înțeleg cât de mult sunt afectați de preocupările și deciziile Uniunii Europene.

ECM-urile au ca scop formarea unor cunoștințe, aptitudini, atitudini, valori și formarea identităților cu privire la cetățenia europeană. O atenție sporită a fost acordată în ECM-ul de competențe transversale, cum ar fi căutarea de informații (unde vedem aplicate reglementări ale Uniunii Europene în viața de zi cu zi a cetățenilor europeni?); a învăța să înveți, învățarea auto-reglementată (autonomie în procesul de căutare al informațiilor, precizia cantităților etc.), antreprenoriatul și tranziția către locul de muncă. Cetățenii ar trebui să își dezvolte aceste abilități pentru a putea fi capabili de judecată informată și echilibrată și pentru a lua decizii competente în domeniul civic și politic.

ECM-urile sunt materiale de predare și învățare flexibile; neavând niște reguli stricte, pentru că

fiecare situație este diferită, părțile opționale ale modulelor facilitează uzul acestora în cadrul diferitelor sisteme naționale de educație, unde profesorii pot dedica timpul și energia necesară temelor care sunt relevante pentru țările lor; diferențe din programele școlare naționale având ca explicație faptul că terminologia specifică folosită de către elevi este destul de diferită în cadrul acelorași grupuri de vârste din țări diferite. În mod similar, părțile opționale ale modulelor ar trebui să fie relevante anumitor grupări de școli ce sunt dispuse să acorde o atenție sporită subiectelor europene.

Foile de lucru și activitățile care se concentrează pe competențele-cheie transversale sunt integrate în scopul de a-i ajuta pe elevi să dezvolte competențele sociale și civice, precum și să îi învețe pe aceștia procesul de învățare al abilităților. Acestea includ pachete de învățare și predare de bază și opționale și sunt realizate cu flexibilitate în scopul de a le asigura elevilor posibilitatea de a progresa cât mai bine conform abilităților variate pe care le dețin. Această flexibilitate vine în ajutor atunci când facem diferențierea între materialele de predare și învățare, astfel acomodându-se conform nevoilor de învățare ale tuturor elevilor, inclusiv a tinerilor din diferite grupuri sociale și a elevilor cu nevoi educaționale speciale și dizabilități: acești elevi sunt adeseori discriminați în cadrul anumitor școli, având drept consecință scăderea capitalului uman și dificultatea în găsirea și păstrarea unui loc de muncă și prin urmare aceste materiale îi ajută pe aceștia spre a îi motiva și a-i face să devină mai implicați.

Anumite conținuturi și anumite concepte ale acestui proiect pot părea puțin mai dificile pentru elevii de clasa a VIII-a, deși aceștia ar fi trebuit să dețină deja informații cu privire la subiectele discutate încă din anii anteriori (informații despre stat și moneda); fiind necesară înțelegerea anumitor concepte mai dificile precum „suveranitatea”, pentru a putea înțelege mai bine temele despre care se discută, asadar este nevoie să se dedice puțin mai mult timp pentru a fi explicate toate aceste termene și concepte.

Nu a fost necesar să se scrie un glosar¹⁸ de termeni mult prea mare din cauza anumitor motive: de exemplu, un glosar poate da impresia simplificării proiectului și poate încuraja învățarea mnemonică de către elevi. Echipa ECLIPSE are încredere în competențele profesionale ale cadrelor didactice în ceea ce privește explicarea noilor concepte și terminologii, un glosar nefiind îndeajuns pentru a explica anumite concepte mai dificile; exemplele, dialogul și link-urile către diverse situații fiind instrumente mult mai potrivite pentru înțelegerea acestora.

Cadrele din DVD-urile oferite profesorilor dețin sugestii suplimentare și extind domeniul informațional pentru profesorii interesați de acest lucru. ECM-urile și Cadrele oferă sugestii cu privire la activitățile și strategiile de învățare.

Propunerile de lucru au fost concepute pentru a oferi cadrelor didactice o gamă largă de activități

¹⁸ Confusing conversations

<http://www.bpb.de/veranstaltungen/netzwerke/nece/66852/glossary---of---terms>

http://www.confusingconversations.de/mediawiki/index.php/Kategorie:Index_Grundbegriffe_Englisch ; Eurydice, European Glossary, vol. 3, 2002 http://www.indire.it/lucabas/lkmw_file/eurydice///Glossary_education_Vol3_2001_EN.pdf ; Eurydice, European Glossary, vol. 4, 2002, pp. 73 – 85 http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/european_glossary/035EN.pdf

Council of Europe, O'Shea, K, 2003. A Glossary of terms for education for democratic citizenship. Developing a shared understanding. Strasbourg: Council of Europe Publishing, 2003; Technical Education and Skills Development Authority, The TVET Glossary of Terms, Fourth Edition, 2010

<http://www.tesda.gov.ph/uploads/File/RelatedTvetInfo/The%20TVET%20Glossary%20of%20Terms,%204th%20Edition.pdf>.

cu privire la diferite teme ale Uniunii Europene, cetățeniei europene și antreprenoriatului. Pornind de la această propunere, cadrele didactice pot face alegerile corespunzătoare în funcție de caracteristicile elevilor lor.

În timp ce modulele sunt destinate elevilor, cadrele reprezintă niște propuneri suplimentare. Legătura dintre ECM-uri și cadre este prezentată în Figura 2 din cadrul DVD-ului.

Materialele de predare și testare formează un număr de domenii curriculare și sunt strâns legate de învățarea formală și non-formală, având în vedere că elevii recepționează în mod constant de la mediul înconjurător și dezvoltarea civică angrenează câteodată cunoștințe care nu au fost intenționate sau recunoscute, valori și convingeri care fac parte din procesul de învățare.

ECMa abordează problema drepturilor omului, având scopul de a preveni discriminarea uneori cauzată dintr-o cunoaștere superficială a diferențelor și a contactului limitat cu celelalte popoare; *ECMb* se axează pe subiecte legate de identitate, diversitatea socială și culturală, prejudecăți și stereotipuri.

ECMc și *ECMd* au subiecte precum: Ce este Uniunea Europeană? Ce face Uniunea Europeană? *ECMd* abordează întrebări ce includ cetățenia europeană precum: libera circulație a persoanelor în scopul de a studia/a lucra, drepturile de asistență medicală în țările membre ale Uniunii Europene¹⁹ și modul în care Uniunea Europeană își cheltuiește bugetul.

ECMe se referă la dezvoltarea istorică a Uniunii Europene și prezintă eforturile depuse de țările europene în vederea îmbunătățirii relațiilor interne și atingerii unei strategii comune de dezvoltare.

ECMf nu este doar un exercițiu de memorie cu privire la problemele instituționale europene, de vreme ce necesită ca elevii să înțeleagă faptul că instituțiile sunt menite să reglementeze cooperarea reciprocă, să apere drepturile tuturor cetățenilor și țărilor membre, prevenind apariția unor proceduri nedemocratice, înțelegând ceea ce înseamnă o cooperare europeană în perioada de concurență la nivel mondial.

ECMg contribuie la favorizarea calităților personale ale elevilor, fiind necesare în viața de zi cu zi și într-o viitoare carieră. Oferă de asemenea cunoștințe despre mediul de afaceri și al asociațiilor prin activități ce promovează creativitatea, inițiativa, autonomia și munca în echipă.

Toate materialele sunt traduse în cele șase limbi ale țărilor partenere și sunt incluse pe DVD. Întrebările se adresează elevilor și fac referire la reprezentanții locali din cadrul organismelor UE; este important ca elevii să își cunoască nivelul de implicare local în cadrul instituțiilor europene, să înțeleagă că Uniunea Europeană reprezintă o formațiune a statelor membre și că deciziile sunt luate de politicienii aleși de către cetățenii de la nivel local. Numele politicienilor care reprezintă diferitele țări/regiuni sunt alese în funcție de criteriul geografic, deoarece educația cetățeniei din cadrul școlilor exclude influența partidelor politice. Școlile ECLIPSE trebuie să realizeze corelarea curriculei și modul de învățare al elevilor cu lumea forței de muncă încă de la începutul carierei școlare și să încerce să ajute elevii în a-și dezvolta abilități care să îi ajute în remedierea eventualelor nepotriviri dintre oferta competențelor și

¹⁹ About health care in the UE Countries, s. http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-432_en.htm

cererea de pe piața forței de muncă.

ECM-urile sunt un produs european, dar includ câteva exemple ale cazurilor la nivel național (a se vedea steagul românesc din cadrul ECMb. Chiar și numele reprezentanților naționali din instituțiile europene²⁰ sunt desigur diferite.

Fiecare ECM cuprinde conținuturi, propuneri de exerciții și activități pentru elevi, link-uri pentru învățare continuă în scopul de a-și dezvolta și/sau a-și consolida competențele transversale, mai mult decât atât, elevii sunt rugați să discute anumite subiecte atât cu colegii lor cât și cu familia.

Lucrul cu materialele didactice se bazează pe competențele profesionale ale cadrelor didactice și vor folosi aceste materiale în concordanță cu nevoile elevilor lor. Oferim câteva exemple: 1) Profesorii vor explica conceptele dificile în funcție de nivelul elevilor săi. Într-o notă de subsol există link-uri către glosarul european, dar profesorul trebuie să explice mai bine decât atât, încurajând implicarea activă a elevilor; 2) În ECMA, cel cu privire la drepturile omului, există câteva exerciții cu privire la discriminarea din cadrul elevilor (de exemplu „nimeni nu vrea să stea lângă Ricardo, deoarece el are nevoie de atenție educațională suplimentară”); desigur ne așteptăm ca profesorii să nu ia exemple reale din respectiva clasă și să se asigure că nu se folosesc nici de exemplele oferite de către ECLIPSE, dacă acestea sunt similare cu situația din cadrul clasei la care predau; 3) În cadrul ECMe istoria procesului de cooperare europeană, punctul 2. Drumul lung și întortocheat al Uniunii Europene: de la conflict la cooperare, problematica este cu privire la Europa de Vest din urma celui de al doilea Război Mondial și rămâne la alegerea profesorului să evidențieze elevilor o paralelă cu situația din Europa Centrală sau de Est.

Elevii sunt încurajați să devină cursanți activi și să se gândească la cum se pot dezvolta alături de îndrumarea curriculei europene, cum pot înțelege posibilele drumuri ale vieții lor personale, culturale și profesionale, având încă timpul necesar spre a lua anumite decizii cu privire la cea mai bună cale pe care o au de urmat în vederea educației și formării lor pe mai departe.

Acestea înseamnă crearea unei școli cu deschidere către lumea înconjurătoare, în continuă căutare de cooperare, găsire de link-uri educaționale pentru activitățile de învățare din urma anilor de școală, în special pentru participarea la viața socială și îndrumarea elevilor către piața de muncă, dezvoltând relații teritoriale mai strânse, implicând de asemenea și părinții, răspunzând la întrebări și discutând aspecte legate de cetățenie.

Tinerii sunt așteptați să adune informațiile cu privire la viața cotidiană europeană, modelele economice, coeziunea socială și justiția, educația, înțelegerea culturală și religioasă, bunăstarea, moneda etc. și să se gândească care sunt cele mai bune alegeri pentru o viitoare evoluție a Uniunii Europene. Lipsa de încredere în instituții ar trebui să fie depășită cu ajutorul competenței și al responsabilității în cadrul tuturor nivelelor, în special la nivel guvernamental prin participarea ascendentă.

ECM-urile au strânsă legătură cu chestionarul de credințe și cu portofoliul elevilor. Pentru a

²⁰ Parlamentul European <http://www.europarl.europa.eu> (ultima accesare 27 februarie 2014);

facilita utilizarea ECM-urilor ne-am decis să oferim atât profesorilor cât și elevilor anumite simboluri recurente.

Acestea sunt:

- este important de subliniat că timpul alocat se împarte între cel de bază (10 ore) și cel opțional (20 de ore);
- subliniază faptul că această activitate sau o parte din aceasta este opțională;
- identifică prezența unei activități sau unui proiect de cercetare;
- arată că activitatea ar trebui să fie realizată pe grupe;
- conferă o atenție sporită pe un anumit concept astfel încât să se înțeleaga ECM-ul respectiv;
- sugerează website-uri utile pentru a găsi surse și informații suplimentare;
- sugerează o etapă de reflecție în cadrul ECM-ului;
- sugerează prezența unei activități în care trebuie studiat un anumit caz, imaginându-vă că vă aflați într-o situație reală și că trebuie să găsiți modalități de a o rezolva;
- ajută la înțelegerea unui concept ce este abordat în alte părți ale ECM-ului;
- vă reamintește că o anumită parte are o legătură cu utilizarea portofoliului elevului.

Materialele de testare și monitorizare ECLIPSE

Partenerii ECLIPSE folosesc o abordare calitativă și cantitativă pentru evaluarea rezultatelor din urma învățării: un test de cunoștințe, chestionarul de convingeri, un portofoliu destinat elevilor și un portofoliu destinat profesorilor. Materialele de testare sunt realizate pentru a putea fi compatibile cu măsurile de evaluare obișnuite din cadrul fiecărui sistem școlar; neavând ca scop înlocuirea evaluărilor de zi cu zi din cadrul școlilor ce în mod normal se implementează conform regulilor și obiceiurilor naționale. Desigur, chestionarul de convingeri și portofoliul nu sunt evaluate prin note, practica uzuală fiind cea în care educația pentru cetățenie nu este evaluată astfel în sistemele europene de învățământ²¹. Profesorii vor evalua *in itinere* ca de obicei procesul de învățare al elevilor.

Folosind testul de cunoștințe nu înseamnă adoptarea unor practici de testare „standardizate” pentru evaluarea realizărilor obținute de către elevi; orice tip de practica „învață pentru test” fiind exclusă. Testul de cunoștințe ECLIPSE nu este principalul instrument pentru evaluarea gradului de învățare al elevilor; reprezentând doar un principal mijloc de coordonare între diferite școli și țări.

Orice tip de clasament din rândul școlilor și țărilor partenere este exclus deoarece rezultatele

²¹ Eurydice (2012), Citizenship Education in Europe, Bruxelles;

obținute nu sunt independente de restul carierei de învățare al elevilor ca un întreg, ceea ce nu este valabil în celelalte școli din diferite țări. Având stransă legătură cu metodele de învățare diferite din cadrul curriculelor naționale, realizările din cadrul proiectului ECLIPSE nefiind comparabile între țări.

Testul de cunoștințe al elevilor (dinaintea și din urma studierii materialelor) solicită informații de bază cu privire la Uniunea Europeană (Câte țări membre are Uniunea Europeană? Câte țări folosesc moneda euro ca fiind cea oficială? Câți locuitori sunt în Uniunea Europeană?) precum și cu privire la problemele actuale (Care este procentajul de migrări în cadrul țării tale?). Acesta urmărește să concentreze atenția elevului asupra schimbărilor pe care Uniunea Europeană le realizează cu privire la propria lor regiune, întrebând despre numele reprezentanților aleși în Parlamentul European din propria lor țară/regiune, verificând informațiile elementare cu privire la respectarea istorică a Uniunii Europene.

În ceea ce privește întrebarea cu privire la membrul național al Parlamentului European (PE), europarlamentarul local este răspunsul corect la aceasta (care desigur variază de la o regiune la alta).

Cele mai importante întrebări au legătură directă cu cetățenia europeană și cu „libertățile” europene (Ce înseamnă „libera circulație a mărfurilor” și „libera circulație a cetățenilor?”). Există de asemenea și întrebări care se referă direct la scopul și situația Uniunii Europene la scară mondială, precum: Ce se întâmplă cu Uniunea Europeană în contextul actual, Care au fost misiunea și valorile de bază ale proceselor de cooperare europeană?

În afară de întrebările cu privire la instituții (Cine este Președintele Comisiei Europene?) și cu privire la Tratat (Tratatul de la Lisabona), elevii sunt îndemnați să se gândească la subiecte precum: Care dintre următoarele constituie „discriminare”? Și ce înseamnă „a avea prejudiciu”?

Testul a fost elaborat cu scopul de a determina în ce măsură sunt atinse competențele propuse după implementarea ECM-urilor. Pentru dezvoltarea acestor teste au fost luate în considerare actualele articole ale ICCS (Kerr, Sturman, Schulz & Burge, 2010), obiecte supuse testării din cadrul studiilor anterioare din Olanda cu privire la cetățenia europeană precum și alte studii naționale relevante din cadrul țărilor participante.

Furnizarea de date exacte și cererea acestora în cadrul testului este o componentă cheie a planului de cetățenie, deoarece se pune accentul pe obișnuința cu precizia, față de îndoctrinarea și învățarea superficială.

Elementele testului de cunoștințe sunt în concordanță cu ECM-urile, sunt aceleași și în testul dinaintea studierii, cât și în cel din urma acesteia, singura diferență fiind că răspunsurile posibile sunt puțin diferite; în cadrul DVD-ului profesorii pot găsi foile de răspuns. Când elementele testului de cunoștință cer informații ce s-ar putea să se schimbe de-a lungul anilor (de exemplu, după alegerile pentru Parlamentul European din mai 2014, sau numărul de țări membre ale Uniunii Europene, sau lista țărilor membre ale Spațiului Schengen), veți regăsi un link către un website în foaia de răspunsuri ce va ajuta profesorii să găsească răspunsurile corecte pe măsura ce aceste situații se modifică; este foarte important ca elevii să înțeleagă că aceste lucruri sunt în continuă schimbare în cadrul Uniunii Europene

și că cetățenii sunt cei care contribuie la această schimbare. Răspunsurile în limba engleza (ex. 24. Cine este Președintele Comisiei Europene (2012)? Răspunsurile fiind în limba engleză: A. Donna Tusk, B. Manuel Barroso, C. Catherine Ashton, D. Mariano Rajoy) pot fi modificate conform diferitelor versiuni lingvistice ale testelor; inclusiv numele reprezentanților politici din propria țară îi pot ajuta pe elevi să conștientizeze că Uniunea Europeană și instituțiile sale sunt rezultatul unei cooperări între toate statele membre.

Testul de cunoștințe ar trebui să fie utilizat înaintea (pre testare) și după (post testare) parcurgerea activităților de predare ECLIPSE.

Chestionarul de convingeri ar trebui să fie utilizat numai la sfârșitul etapei de lucru/predare. În chestionarul de convingeri sunt centralizate opiniile elevilor cu privire la cetățenia europeană, atitudinile, competențele și valorile, precum și valoarea conceputului lor de entitate europeană.

Portofoliul unui elev care este de asemenea și accesibil online a fost proiectat de către partenerul SJSM din Marea Britanie, cu șase „zone de identitate” în domeniul cetățeniei europene; înregistrările în cadrul acestor zone diferite urmând a crește în proporție, în concordanță cu experiențele elevilor și dezvoltării abilităților de a învăța să formeze „*the marble cake*” a identităților culturale.

Portofoliul elevului și portofoliul profesorului sunt instrumente utile în vederea îmbunătățirii procesului de învățare al elevului și promovării modalității de predare a profesorului, sporind creșterea lor ca indivizi și profesioniști prin reflecție și auto-evaluare.

Portofoliul elevului din cadrul ECLIPSE este folosit de către elevi pentru a înscrie experiențele lor din urma învățării de-a lungul perioadei de studiu; având forma unei spirale ce include șase secțiuni principale:

1. Cultura politică (Îmi cunosc drepturile și responsabilitățile; Sunt conștient/ă de diversitatea socială și culturală; Particip activ la viața democratică).
2. Conștientizarea cetățeniei europene (Înțeleg drepturile și obligațiile cetățenilor; Știu scopurile Uniunii Europene).
3. Învățarea activă și auto planificarea (Învățarea activă, auto-reglementată și auto-planificată; Îmi pot planifica, organiza și gestiona timpul).
4. Aptitudinile și valorile necesare pentru a coexista (Pot comunica bine, îmi pot oferi opiniile și pot dezbate; Pot preveni conflicte, mai ales în mod non-violent; Îi pot înțelege și respecta pe ceilalți, refuzând discriminarea; Pot înțelege importanța respectului de sine, a autonomiei și a responsabilității; Pot primi critici constructive).
5. Participarea în mediul local (Mă implic în grupuri școlare și comunități locale; Fac parte din echipe sportive, asociații cetățenești și de solidaritate);
6. Inițiativa și antreprenoriatul (Mă gândesc la tranziția către un loc de muncă sau la viitoare studii; Pot colabora într-o echipă; Dau dovadă de inițiativă și autonomie).

Dezvoltarea portofoliului elevului se bazează pe teoria lui Risse cu privire la identitățile multiple și va explora și documenta teoria lui Jameson cu privire la cele patru surse principale din care se dezvoltă identitatea: școala, familia, grupul de prieteni și mass-media.

Este de așteptat ca elevii să își descrie ideile și interpretările în legătură cu elementele fiecărei secțiuni, oferind exemple din realitate. Elevii se vor gândi la obiceiurile lor în procesul de învățare, la aptitudinile lor de observare, analizare, raționare și raportare, la interpretările, formele și capacitățile de a crea legături între cunoștințe și experiență, marcând dezvoltarea graduală a competențelor. Portofoliul creează oportunități de concentrare, altfel decât la dimensiunea cognitivă (cunoașterea și înțelegerea testului din cadrul testării de cunoștințe) a cetățeniei, și de asemenea de a se concentra asupra competențelor și comportamentelor, asupra valorilor și atitudinilor lor față de responsabilitatea acestora în cadrul unei cetățenii competente, cu un angajament ce se bazează pe un simț al apartenenței și identității în cadrul comunităților europene.

Profesorii pot lucra alături de elevi în cadrul portofoliului, în grupuri mici, folosind întrebările cu privire la cetățenia europeană din spirala oferită. Întrebările oferă o structură pentru grupurile de discuții. Secțiunile sunt progresive, dar nu este nevoie ca elevii să le completeze pe toate. Trebuie să se aleagă secțiunile potrivite din spirală pentru fiecare activitate în parte. Lucrul colaborativ al elevilor dezvoltă o mai bună înțelegere a competențelor și aptitudinilor interculturale și civice ce urmează a fi înregistrate. Elevii reflectă asupra competențelor pe care le-au dezvoltat ulterior și pot planifica pentru a continua să învețe fie în mod formal sau informal. Din nou, elevii ar trebui să fie încurajați să completeze secțiunile relevante ale spiralei. Reprezentarea diferitelor aspecte din urma învățării va avea un impact pozitiv asupra încrederii de sine și asupra motivației de a-și dezvolta identitatea europeană prin participarea la alte studii europene sau în parteneriate extinse de învățare din Europa.

Există de asemenea potențialul ca elevii să își împărtășească cele învățate și să ia parte în evaluarea de la egal la egal, prin citirea sau prin schimbul de portofolii și oferirea de feedback constructiv. Acest lucru le oferă posibilitatea de a discuta ideile celorlalți fără a fi însă nevoie să se indice dacă o anumită reflecție este greșită sau corectă.

Portofoliul profesorului îl ajută să își monitorizeze activitatea de predare și să contribuie la îmbunătățirea profesională continuă; fiind un instrument de reflecție ce vizează dezvoltarea profesională a cadrelor didactice din cadrul ECLIPSE. Profesorii sunt încurajați să își facă cunoscute preocupările, îndoielile și întrebările precum și să furnizeze dovezi ale progresului și rezultatelor intermediare; sunt invitați să reflecte asupra cunoștințelor esențiale și specifice, competențelor și valorilor ce sunt necesare pentru a promova Educația Cetățeniei Europene (ECL – European Citizenship Learning), cu scopul de a promova procesul de învățare al elevilor. Reprezintă o bază bună de la care pot împărtași și discuta aceste practici în cadrul colegilor, formatorilor și mentorilor, și un sprijin pentru a deveni mai competenți în domenii precum strategiile de instruire, managementul clasei, evaluarea și construirea unor relații pozitive în cadrul colegilor, elevilor și părinților.

În concluzie ne așteptăm ca ECLIPSE să aiba un efect pozitiv asupra profesorilor și elevilor, prin furnizarea și schimbul de informații, reflecția critică, și concentrarea asupra implicării active a celor ce doresc să învețe. Oferă de asemenea posibilitatea ca participanții să descopere informații și aptitudini (competențe), pentru a dezvolta experiențe personale în scopul de a atinge competențe cetățenești, independent de simpla retorică. Fiind un program comun la nivel european, reprezintă o valoare adăugată puternică; lărgeste orizonturile elevilor prin permiterea de a fi în contact cu viața din țările membre ale UE prin intermediul ECM-urilor, iar prin aceste posibile contacte descoperă că țările membre europene au mai multe lucruri în comun dar și diferențe.

Elevii ar trebui să aibă abilitatea de a merge pe o cunoaștere declarativă a Uniunii Europene și de a înțelege efectele și deciziile comune pe care reprezentanții țărilor sale le iau la nivelul Uniunii Europene în viața cotidiană.

Accentul pus pe competența cetățeniei europene ar trebui să îi încurajeze pe aceștia să știe modul în care doresc ca Europa să se dezvolte și să ia parte în promovarea acestui lucru, percependu-se ca fiind responsabili la nivel local, național și european, având un destin comun.

ECLIPSE își propune să fie un proiect sustenabil, să favorizeze schimbul de bune practici, în scopul de a îmbunătăți calitatea educației și a formării educaționale. Cooperarea cu tinerii din alte țări europene ar trebui să încurajeze participanții spre a obține o idee mult mai atentă la viața de zi cu zi a semenilor lor, devenind familiari cu aceștia prin intermediul rețelelor de socializare, schimbului de fotografii, cărților, clipurilor etc., și de a depăși eventualele prejudicii astfel încât să sporească dorința lor a se cunoaște mai bine.

Profesorii implicați sunt încurajați să continue să pună accent pe învățarea civică; școlile sunt încurajate să păstreze și să stimuleze contactele realizate cu „școlile gemene”. În scopul de a-i sprijini, website-ul ECLIPSE va rămâne activ pentru încă 2 ani de zile²².

Lucrând împreună dincolo de frontiere, elevii și profesorii vor avea posibilitatea să se cunoască unii pe alții, vor ști diferențele dintre instituții și state, modalitățile de lucru ale acestora, și vor practica cooperarea interculturală; fiind speranța că acest proiect va avea un impact pozitiv asupra motivației individului de a dezvolta propria cetățenie europeană prin intermediul unor parteneriate extinse de învățare.

Vă mulțumim pentru atenție,

Bucurați-vă de activitatea pe care o veți realiza!

Olga Bombardelli, Lidia Santana, Maria Helena Salema, Kerry Saunder

²² Website-ul: eclipse.lett.unitn.it; Erasmus și eTwinning <http://www.etwinning.net/it/pub/index.htm>, sunt câteva dintre instrumentele de lucru posibile.

Referințe

- AA.VV. (2007): *Aprendizaje servicio. Educar para la ciudadanía*. Barcelona: Octaedro;
- Bacci, M.L. (2003) *Populația în istoria Europei*, Iași, Ed. Polirom;
- Benevelo, L. (2003) *Orașul în istoria Europei*, Iași, Ed. Polirom
- Bîrzea, C. (2001) *Politicile și instituțiile Uniunii Europene*, București, Ed. Corint;
- Bîrzea, C. (2005) *Cetățenia europeană*, București, Politeia – SNSPA;
- Bock, G. (2002) *Femeia în istoria Europei*, Iași, Ed. Polirom
- Bodinier, J.-L.; Bretau, J. (2000) *Fundamentele culturale ale lumii occidentale*, Iași, Institutul European;
- Bolivar, A. (2007): *Educación para la ciudadanía. Algo más que una asignatura*. Barcelona: Graó;
- Bombardelli O. (2012 ed.), *L'Europa e gli europei a scuola*, La Scuola, Brescia;
- Camps, V. y Giner, S. (2008): *Manual de civismo*. Barcelona: Ariel;
- Codato M. (2014), *ECLIPSE: un progetto che mira a rafforzare la cittadinanza europea in Scuola e Didattica*;
- Codato M., Galbiati C. (forthcoming), *European Citizenship learning experiences in secondary schools*. INTED, 8th International Technology, Education and Development Conference 2014;
- Colectivo Amani, Aguilerareija, B. y col. (2009): *Educación intercultural. Análisis y resolución de conflictos*. Madrid: Los Libros de la Catarata;
- Eurydice (2012), *Citizenship Education in Europe*;
- Fontana, J. (2003) *Europa în fața oglinzii*, Iași, Ed. Polirom;
- Galbiati C. (forthcoming), *Educare alla cittadinanza europea: il progetto "ECLIPSE" in Nuova Secondaria*;
- Goody, J. (2003) *Familia europeană*, Iași, Ed. Polirom;
- Kerr, D., Sturman, L., Schulz, W., & Burge, B. (2010). *ICCS 2009 European report: Civic knowledge, attitudes, and engagement among lower-secondary pupils in 24 European countries*. Amsterdam: IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement);
- Lange, D., Print, M.(2013): *Civic Education and Competences for Engaging Citizens in Democracies*, Rotterdam, Boston, Taipei;
- Lange, D., Print, M. (2012): *Schools, Curriculum and Civic Education for Building Democratic Citizens*, Rotterdam, Boston, Taipei;
- Lastrucci, E. (2012), *Formare il cittadino europeo*, Roma, Anicia;
- Marina, J. A. y Bernabeu, R. (2007): *Competencia social y ciudadana*. Madrid: Alianza Editorial. Mascia M. (2007), (ed.) *Dialogo interculturale, diritti umani e cittadinanza plurale*, Marsilio Editori, Venezia;

- Montanari, M. (2003) *Foamea și abundența. O istorie a alimentației în Europa*. Iași, Ed. Polirom;
- Morin, E. (2002) *Gândind Europa*, București: Trei;
- Neculau, A. (2002) *Noi și Europa*, Iași: Polirom;
- Oonk, G.H., Maslowsky, R., van der Werf, G. (2012), *Internationalisation in Secondary Education in Europe: A European and International Orientation in Schools Policies, Theories and Research*, Information Age Publishing 2011;
- Papisca, A., (2010), *Il diritto alla dignità umana. Riflessioni sulla globalizzazione dei diritti umani*, Marsilio, Venezia;
- Santana L.E. (2013). *Orientación Profesional*. Madrid: Síntesis;
- Santana L.E. (2013). *Educación en secundaria: Retos de la tutoría*. Madrid: Wolters Kluwer;
- Santana L.E., Feliciano, L., Gonzáles, O., Ramos, H. y Garcés, Y. (2013). *El aprendizaje de la ciudadanía europea y de la competencia de aprender a emprender a través de un programa para la etapa de secundaria*. En E. Gil Soto (coord.) *Emprendimiento social y educativo: nuevos tiempos, nuevos retos* (181-203). Madrid: Asociación Científica de Economía y Dirección de la Empresa (ACEDE), Universidad Complutense de Madrid;
- Soriano Ayala, E. (2008): *Educación para la ciudadanía intercultural y democrática*. Madrid: La Muralla;
- Tuts, M. y Martinez Ten, L. (2006): *Educación en valores y ciudadanía*. Madrid: Los Libros de la Catarata.

Publicații utile pentru Predare în domeniul cetățeniei europene și pentru a putea face schimb de informații:

- Beutler, Z., Lange, D. (ed.) (2013), *Voice*, <http://www.voice-comenius.org/>
- Cordes, B., Kohler R. (2012), *Let's Explore Europe*, http://europa.eu/teachers-corner/9_12/index_en.htm
- Fontaine P. (2010), *Europe in 12 lessons*, <http://bookshop.europa.eu/en/europe-in-12-lessons-pbNA3110652/>
- ECLIPSE eclipse.lett.unitn.it
- Erasmus plus http://eacea.ec.europa.eu/index_en.php
- eTwinning at a glance <http://www.etwinning.net/it/pub/index.htm>

Prezentarea Echipei ECLIPSE – Cine suntem

1. **Universitatea din Trento, Italia**, oferă o gamă completă de programe academice, studii de nivel Universitar, Masteral și Doctoral, în cadrul celor 11 Departamente disponibile. Departamentul de Științe Umane este o comunitate științifică interdisciplinară, unde conlucrează oamenii de știință din cadrul diferitelor domenii precum filosofie, istorie, educați și artă.

Membri

Olga Bombardelli, Coordonator al Proiectului ECLIPSE, Profesor de Studii Educaționale la Universitatea din Trento, Italia, ocupând un loc în cadrul J. Monnet pentru Educație în domeniul Cetățeniei și Integrării Europene și a participat la multiple Proiecte internaționale.

Marta Codato, membru al Proiectului ECLIPSE, Doctor în “Științe Pedagogice, Educaționale și de Instruire”.

Cristina Galbiati, membru al Proiectului ECLIPSE, Doctor în “Dezvoltarea resurselor umane și legislația pieței muncii”.

2. **Universitatea din La Laguna, Spania, Insulele Canare**, oferă 56 de programe oficiale postuniversitare, universitare și de doctorat. Dețin 16 Facultăți și 7 Școli Universitare, distribuite în cadrul Campusului nr. 5. Facultatea de Educație prevede formarea viitorilor absolvenți în materie de etică și valori umane, precum și drepturi fundamentale și îi susține pe aceștia în dezvoltarea conștiinței sociale, în scopul de a promova îmbunătățirea societății.

Membri

Lidia E. Santana, Profesor de Didactică și Organizare Școlară la Facultatea de Educație a Universității La Laguna.

Yaritza Garcés, Doctorand și Cercetător colaborator al Facultății de Educație de la Universitatea din La Laguna. Departamentul de Didactică și de Cercetare Educațională.

Luis Feliciano, Profesor de Metodologia Cercetării la Facultatea de Educație a Universității La Laguna.

Olga González, Profesor asociat în domeniul Economiei Aplicate în cadrul Facultății de Economie din cadrul Universității La Laguna.

Humberto Ramos, Profesor de Geografie și Istorie într-un Liceu din Santa Cruz de Tenerife.

3. St. John's School Marlborough, Marea Britanie, o academie engleză de nivel internațional, cu o reputație în inovarea curriculumului și excelenței academice atât națională cât și internațională. Pregătirea pentru cetățenie globală, gândirea independentă, stima de sine și încrederea sunt semnele distinctive ale oricărui elev de la St. John's.

Membri

Dr. Patrick K. Hazlewood, Director al St. John's International Academy în Marlborough și Director General al Trustului de Academii Excalibur, cu Doctorat în Educația de Leadership și este acreditat în practicarea Inspectoratului Ofsted.

Kerry Saunders, Director de Limbi Străine Moderne, absolventă a Colegiului Universitar Londra, absolventă a Colegiului din Londra cu Diplomă pentru Limba Franceză, fiind premiată cu PGCE de la Universitatea din Leeds. În momentul acesta lucrează la disertația sa, ca parte a Programului Masteral în domeniul Viitorului Global, în cadrul Universității din Reading.

Tom Nicholls, asistent vice-director al St. John's Marlborough și Președinte al comitetului grupului Global.

4. Institutul de Educație, Universitatea din Lisabona, Portugalia, este o unitate organică, creată în 2008, cu scopul de a consolida și de a spori potențialul Universității pentru a interveni în domeniile Educației și al Formării cadrelor didactice, atât la nivel național cât și internațional. Activitățile Institutului de Educație cuprind studii post-universitare, universitare și grade de specializare în domenii specifice ale Educației și Formării cadrelor didactice.

Membri

Carolina Carvalho, profesor de psihologie din cadrul Universității din Lisabona. Domeniul de interes în cercetare a inclus psihologia dezvoltării și psihologia învățării; profesor în domeniul educației; educația cetățeniei; identitate și educație; educație statistică și relaționările de tip familie-școală.

Maria Helena Salema, Doctor în Educație și Pedagogie. Este parte a Universității din Lisabona încă din 1996. A fost coordonator portughez în cadrul proiectului Consiliului Europei "Educație pentru Cetățenie Democratică și Educația Drepturilor Omului". A fost membru al Expert Research Network on Indicators pentru cetățenia europeană, în cadrul Comisiei europene a Centrului de Cercetare. Este consultant și cercetător științific în cadrul diferitelor ONG-uri în domeniul Cetățeniei Globale și de Dezvoltare.

Joseph Conboy, Doctor, PhD, cercetător științific la Centrul pentru Cercetare Educațională în cadrul Institutului de Educație de la Universitatea din Lisabona.

Dulce Martins, Doctor în Psihologia Educațională și cercetător științific partener în cadrul Centrului pentru Cercetare Educațională din Institutului de Educație de la Universitatea din Lisabona. Interesele de cercetare cuprind domeniul identității și al educației: identitate vocațională, dezvoltarea carierei și educația cetățenească.

Florbela Sousa, Doctor, Asistent Universitar al Universității din Lisabona, Institutul de Educație. Interesele de cercetare cuprind educația sociologică, în special în domeniile cetățeniei și educației interculturale, precum și leadershipul din cadrul școlilor. Este coordonator național al CICE (Children Identity and Citizenship in Europe).

5. Universitatea Leibniz din Hanovra, AGORA Educație Civică este drept parte componentă a Departamentului de Studii Politice din cadrul Universității Leibniz din Hanovra se află sub directă coordonare a Prof. Dr. Dirk Lange. Obiectivul principal al AGORA Educație Civică este de a permite atât tinerilor cât și persoanelor adulte să dobândească anumite competențe cheie necesare pentru o cetățenie activă și participarea la toate nivelele vieții sociale și politice. AGORA oferă o gamă largă de cursuri de inducție pentru cadrele didactice, acoperind toate aspectele educației pentru cetățenie în procesul de predare și învățare. Instruirile sunt oferite atât la nivel universitar, cât și la nivel național și european.

Membri

Dirk Lange, Profesor în Educație Civică și Șef al Departamentului din AGORA de Educație Civică din cadrul Institutului de Științe Politice al Universității Leibniz, Hanovra.

Inken Heldt, Doctorand în domeniul Educației Civice și membru al Departamentului AGORA de Educație Civică.

Doreen Huget, Doctorand în domeniul Educației Civice și membru al Departamentului AGORA de Educație Civică.

6. Școala Națională de Studii Politice și Administrative, SNSPA s-a impus drept o marcă importantă în peisajul învățământului superior românesc, precum și în domeniul cercetărilor științifice. Domeniile sale de expertiză cuprind comunicarea, psihologia, psiho-sociologia, relațiile publice, administrația publică, managementul, științele politice și relațiile internaționale. SNSPA a dezvoltat parteneriate importante cu universități din întreaga lume și a aderat recent la Asociația Universităților Europene.

Membri

Irina Stănciugelu, Lector Universitar, Doctor, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Facultatea de Comunicare și Relații Publice.

Cesar Bîrzea, Director al Institutului de Științe ale Educației (un institut național susținut de Ministerul Educației) încă din 1990. Profesor la Universitatea din București, Facultatea de Filosofie; cursuri oferite: “Politici educaționale” și “Politici europene”.

Elena Mădălina Iorga, Doctorand în Științe ale Comunicării, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

Monica Pușcaș, Doctorand în Științe Politice și Relații Internaționale – Evaluarea politicilor

Educaționale, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).

Dan Florin Stănescu, Lector Universitar, Doctor, Șeful Departamentului de Comunicare, Facultatea de Comunicare și Relații Publice, Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA).